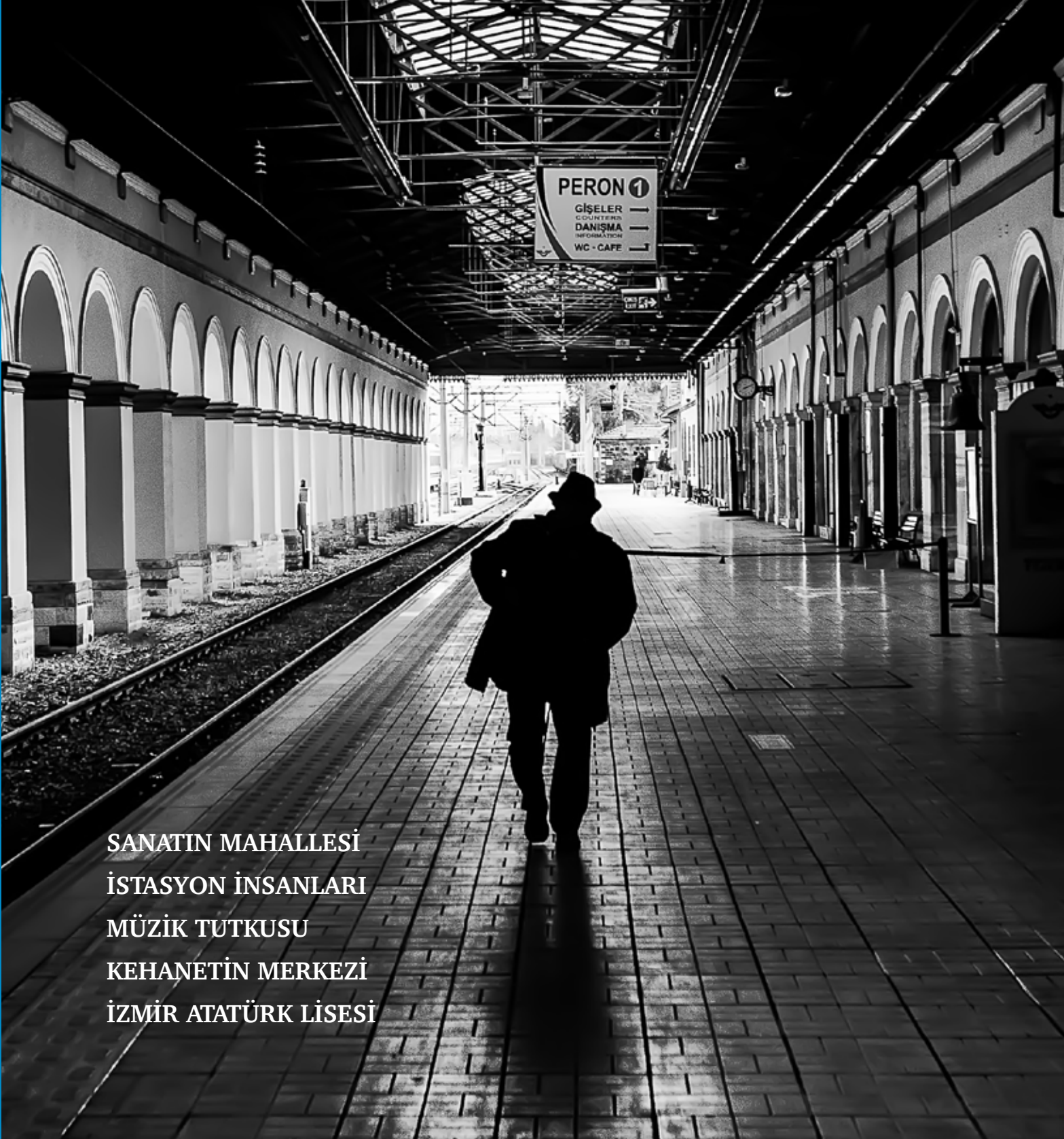

KONAK

SANATIN MAHALLESİ
İSTASYON İNSANLARI
MÜZİK TUTKUSU
KEHANETİN MERKEZİ
İZMİR ATATÜRK LİSESİ

KNK

Merhaba

Yeni yılın eşiğinde olduğumuz süreçte bir dilek tuttuk. İnsanlığın huzurlu olması ve bolluk ile bereketin eksik kalmamasına dair içerik taşıyan dileğimizi, İzmir'den saldık denizin engin sularına... Dileğimiz okyanusları dolansın, boğazları aşsın, tüm kıyılara çıksın dedik; gezegenin dört bir yanında yankısını bulsun istedik. Yankılandığı yerlerin sokaklarında, meydanlarında çoğalsın; çoğaldığı yerde yeni enerjiler yaratsın diye arzuladık...

Dileğimizi tüm insanlık ailesiyle paylaşma biçimimiz, güzel şehrimizden aldığımız kültürün ürünüdür. Paylaşmak için üretiyoruz ve ürettiğimizi hakça bölüşmenin mutluluğunu yaşıyoruz. 2024 yılının Mart ayında, ülkemiz genelinde, daha güzel günlere dair bir umut halesi yeşerdi. Bu halenin yeni yılla birlikte daha da genişlemesi bir diğer dileğimizdir. Var gücümüzle bu istemin yaşamsal karşılığını bulması için çalışıyoruz ve çalışmayı sürdüreceğiz.

Bu evrede kültür ve sanat alanı bizlere büyük enerji veriyor. Dergimiz KNK'nın kış sayısında şehrimizin kültür sanat hayatına dair birbirinden ilgi çekici konular hazırladık.

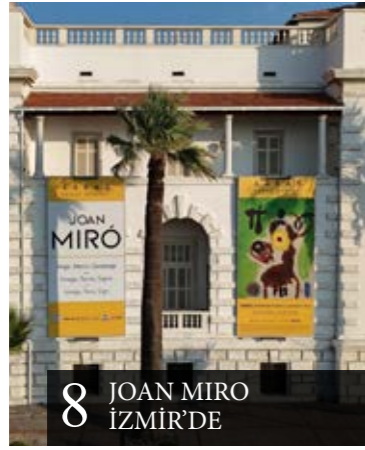
Kış aylarında İzmir'in önemli bir konuğu var. Sanat tarihinin eşsiz ressamlarından olan Joan Miró'nun evrensel kültür mirası niteliğindeki resimleri, şimdi de bizlerle ve bu deneyimi KNK'nın sayfalarına taşıdık. Alsancak Koruma ve Güzelleştirme Derneği ile birlikte, ortaöğretim çağındaki öğrencilerimize yönelik düzenlediğimiz, "101. Yılında Atatürk'ün Çocukları Atatürk'ü Anlatıyor" temalı kompozisyon yarışmasının katılımcısı tüm çocuklarımızı alınlarından öpüyorum. Çocuklarımızın, yazılarıyla ifade ettiği Atatürk sevgileri, dergimiz sayfalarında, "Sönmeyecek Ateş" başlığıyla yer alıyor.

Şehrimizin gurur kaynaklarından olan İzmir Atatürk Lisesi'nin köklü tarihi, ülkemizin aydınlık yolculuğundan da haber verir nitelikte. Lisemizin içerisindeki müze, cumhuriyetimizin kazanımlarından kesitler sunuyor ve bizler de bu yansımayı dergimiz sayfalarında işledik. Dergimizin kış sayısında mahalle kültürüne dair izler, yakın yerler, sanatçı portreleri, çarşılarımızın farklı renkleri ve daha birçok ilgi çekici konuyu sizler için hazırladık.

Keyifli okumalar dilerim...

Mimar
Nilüfer ÇINARLI MUTLU
Konak Belediye Başkanı

i ç i n d e k i l e r

8 JOAN MIRO
İZMİR'DE

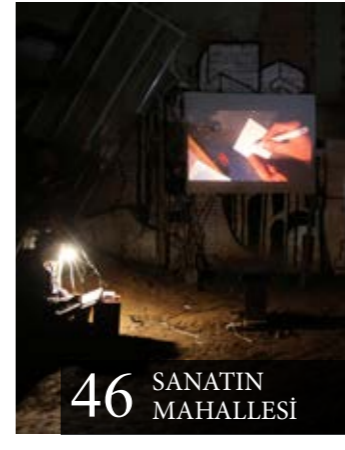
14 KIŞ
GÜNEŞİ

20 SÖNMEYECEK
ATEŞ

42 KEHANETİN
MERKEZİNDEYİZ

46 SANATIN
MAHALLESİ

50 PARŞÖMEN
BİR SERÜVENDİR

24 ATATÜRK'ÜN ADINI
İLK ALAN OKUL

32 SANATHANE
HEYECAN KATIYOR

34 İSTASYON
İNSANLARI

56 MİSTİK
AKTARIMLAR

60 İZMİR'DEN KORE'YE
SANAT KÖPRÜSÜ

64 SANAT
YAŞATIR

KNK 2024 Kış

Konak Belediyesi
Adına Sahibi
Mimar
NİLÜFER ÇINARLI MUTLU
Konak Belediye Başkanı

Yayın Koordinatörü
ÖZAN YAYMAN
(Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Editör
İPEK YAŞAR
TEODORA HACUDİ

Görsel Tasarım
FATİH AKUZUN

Halkla İlişkiler
FIRAT SOYLU

Kültür Sanat
ABDULLAH TUNALI

Hukuk Danışmanı
İÇŞEN AKDEMİR

Kapak Fotoğrafı: Buse UÇAR
Sayfa 2-3 Fotoğrafı: Mehmet YASA

Yönetim Yeri: İzmir Konak Belediyesi
Dokuz Eylül Meydanı No:11 Basmane / İZMİR
Tel: +90 232 484 53 00
www.konak.bel.tr
knkdergi@konak.bel.tr

Yayın Türü: Yerel Süreli – Üç ayda bir yayımlanır, para ile satılmaz
Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

70 MÜZİK
TUTKUSU

78 MÜZE
SÖYLEŞİLERİ

80 BİR KİTAP
BİR TANITIM

Arkas Sanat Merkezi, Barcelona doğumlu Katalan ressam ve heykeltıraş Joan Miró'nun yaşamı boyunca çok çeşitli tekniklerle ürettiği eserlerinden oluşan Joan Miró: İmge, Metin, Gösterge başlıklı sergiye ev sahipliği yapıyor. Miró'nun hayal gücünü merkeze alan yapıtlar, 9 Şubat 2025 tarihine kadar izlenimde kalacak.

Joan Miró İzmir'de

Çağdaş sanatın öncüsü ve modernist akımın önemli isimlerinden Miro'nun ambalaj, kağıt, masonit, pano, duvar halısı, çuval bezi ve gazete gibi çok çeşitli yüzeyler üzerinde ve bronz, drift wood, seramik gibi tekniklerde ürettiği eserlerinden oluşan sergi, Türkiye'de şimdiye dek düzenlenen en kapsamlı Miró sergilerinden biri olarak öne çıkıyor.

Sergi kapsamında sanatçının ününü kazandığı tabloların yanı sıra, resimler ile kumaşlar arasındaki ayrımı köprülemeyi amaçlayan Sobreteixims serisi ve sanatın estetik bir ifade olmanın ötesinde güçlü bir eleştiri aracı olarak kullanabileceğini vurgulayan Yanık Tuvalleri'nden bir örnek de Türkiye'de ilk defa sergileniyor. Joan Miró: İmge, Metin, Gösterge sergisi, Müjde Unustası direktörlüğünde, sanat tarihçisi

T16JM 0016
Joan Miró
Resim / Painting
1935
Oil on paper on cardboard
Karton üzerine kağıt üzerine yağlı boya
76 x 65 cm

ve akademisyen Robert Lubar Messeri küratörlüğünde Miró'nun 1924'ten 1981'e kadar ürettiği eserlere odaklanıyor. Sergide Portekiz Devleti Çağdaş Sanat Koleksiyonu'na ait, Fundação de Serralves - Museu de Arte Contemporânea Porto, Portekiz himayesinde bulunan 74 eser bulunuyor.

SÜRREALİZM ÖNCÜSÜ

Bilinçaltını sembollerle eserlerine işleyen İspanyol sanatçı Joan Miró, 20 Nisan 1893'te Barcelona'da dünyaya geldi. Döneminin sanatçıları gibi Miró da yaratıcı faaliyetlerini sürdürmek için Paris'e yerleşerek Empresyonizm'den Fovizm'e, Primitizm'den Kübizm'e birçok sanat akımından etkilenerek kendine has tarzını yarattı. İmzası olan resim-şairleri, biyomorfik formları, geometrik şekilleri, soyutlanmış ve yarı soyut nesnelere; tuvalerden seramiklere, heykellerden goblenlere kadar birçok medya aracılığıyla sürdürülen orjinal bir sanat anlayışını şekillendirmeye vesile oldu. Miró bilinçli bir düşünce olmaksızın, otomatik bir şekilde resim yapıp bilinçaltını ifade etmeye yönelerek, bilincinin derinliklerinde bastırılan duyguları renkli fırça darbeleriyle dışa vurdu. Bu tarz ile de Otomatizm akımının önemli figürlerinden biri olarak tanındı.

Radikal ve yenilikçi tarzı, 20. yüzyıl avangardının giderek daha fazla soyutlamaya yönelmesinde kritik bir rol oynadı. Miró, erken Sürrealizm ile ilişkilendirilmiş, Soyut Dışavurumcular ve Renk Alanı ressamları üzerinde etkili olsa

da modern sanatta kategorilere sığdırılmayan, kendine özgü bir görsel kelime dağarcığı yarattı. 1989 yılında kurulan Serralves Vakfı; çağdaş sanat, mimari ve çevre düzenlenmesini destekleme, sunma ve koruma misyonu altında çağdaş sanatı teşvik etmeye ve halk ile sanat arasında diyalog kurmayı amaçlıyor. Kurulduğu günden günümüze kadar Portekizli ve uluslararası sanatçıların eserlerini içeren çeşitli sergilere ev sahipliği yapıyor. Arkas Sanat Merkezi, kendi misyonu

ile eşleşen Serralves Vakfı ile dünya mirasına katkı sağlamış uluslararası bir figürü, Türkiye'de daha önce görülmemiş bir bakış açısıyla izleyiciyle buluşturuyor.

Miró'nun kategorilere indirgenemeyen sanatsal kişiliğini ve 60 yıllık bir üretim servüvenini ele alan Joan Miró: İmge, Metin, Gösterge sergisi, 26 Eylül 2024 – 9 Şubat 2025 tarihleri arasında pazartesi hariç her gün Arkas Sanat Merkezi'nde ziyarete açık olacak.

EN KAPSAMLI SERGİ

Arkas Holding Yönetim Kurulu Başkanı Lucien Arkas sergiyle ilgili olarak şunları söyledi: "Arkas Sanat Merkezi'nde 2011 yılından bu yana 13 yılda 27. sergimiz.

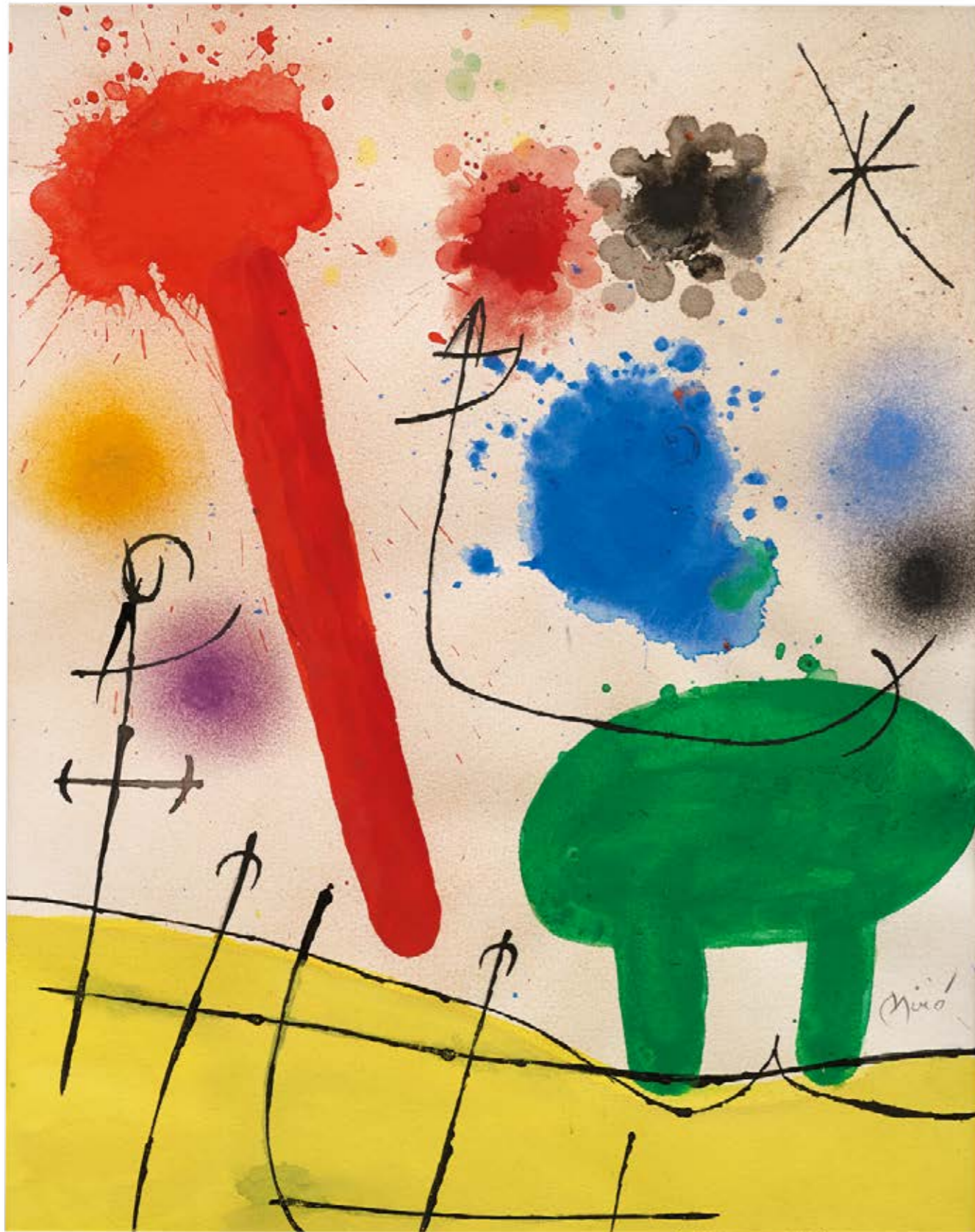
Yurtdışındaki prestijli müzeler ve koleksiyonerle ile her zaman güvenli saygın bir ilişkimiz, sergilerimiz kapsamında karşılıklı eser alışverişlerimiz oluyor. İzmir'e ilk defa Joan Miró eserlerini getirdik. Hatta bu sergi ülkemizde düzenlenen en kapsamlı Miro sergilerinden biri diyebiliriz. Sergide Sobreteixims ve Yanık Tuvaler serileri gibi sanatçının daha önce Türkiye'de hiç sergilenmemiş eserleri de yer alıyor."

MİSYON

Serralves Müzesi Direktörü Philippe Vergne de, "İzmir'deki bu sergi, Barcelona doğumlu Katalan ressam ve heykeltıraşın eserlerinin Türkiye'de ilk kez sergileniyor olması nedeniyle Serralves Vakfı Çağdaş Sanat Müzesi için büyük anlam ve

önem arz ediyor. Önümüzdeki beş ay boyunca, yepyeni bir ziyaretçi kitlesiyle birlikte Modernizmin en büyük ustalarından birinin sanatını kutlayacağız. Modern ve çağdaş sanat alanında ülkemizde bir marka olan Arkas Sanat Merkezi, Katalan ressam ve heykeltıraşın yaratıcı yaklaşımını ve sanatsal

T16JM 0059
Joan Miró
Manzarada Figür / Figure in a Landscape
1970
India ink, gouache and pastel on paper
Kağıt üzerine Hint mürekkebi, guaj ve pastel
35,5 x 28 cm
47,8 x 40,5 x 2,5 cm

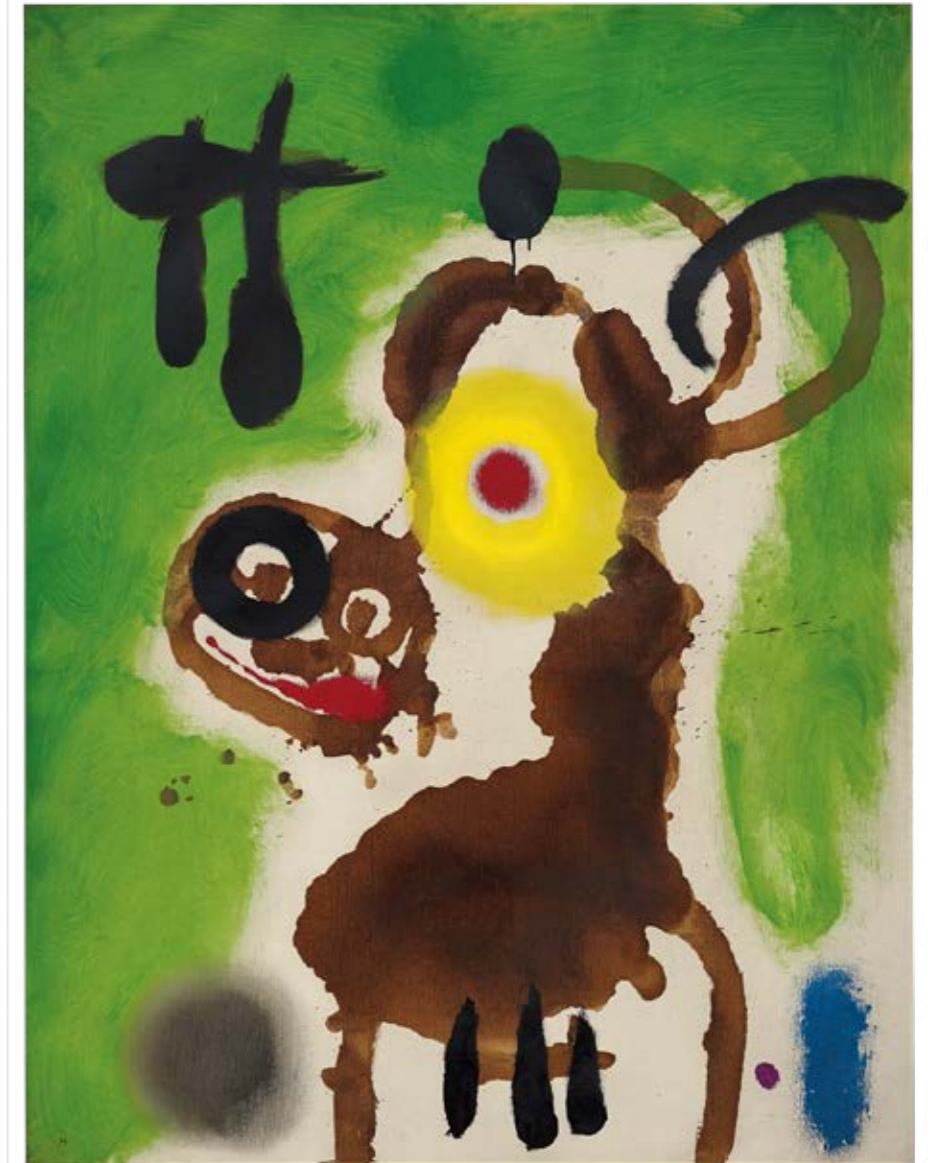
vizyonunu ortaya koyan bu eserleri sergilemek adına bir adım daha atmamız için en doğru yer. Arkas Holding Yönetim Kurulu Başkanı Lucien Arkas'a ve Arkas Sanat Merkezi Direktörü Müjde Unustası'na en derin şükranlarımı sunmak istiyorum. Bu serginin gerçekleşmesi ve Miró Koleksiyonu'nun Türkiye'de yeni sanatseverlerle buluşması için iş birliğiniz ve desteğiniz çok önemliydi. Bu sayede Serralves Vakfı, bu olağanüstü koleksiyonu tanıtmaya ve erişilebilir kılma misyonunun bir bölümünü gerçekleştirmiş oldu" dedi.

SIRA DIŞI

Arkas Sanat Direktörü Müjde Unustası, "Koleksiyon iki açıdan çok önemli ve alışılmadık dışında. Öncelikle Miró'nun belli bir dönemine odaklanmaksızın 60 yıllık kariyerini kapsıyor. Koleksiyondaki en eski eser 1924 yılına ait ve çok önemli bir eser. Nitekim bu yıl itibarıyla Miró, işaretler dilini kullanmaya başlıyor. En yeni eserlerse 1981 yılına ait. Bunlar, sanatçının ölümünden iki yıl önce yaptığı eserler. Koleksiyonun bir diğer özelliği de Miró'nun kullandığı teknik ve malzeme zenginliğini ortaya koyması. Miró, çok farklı teknik ve malzeme ile çalışan bir sanatçı. Sanatsal teknikleri farklı medyumlara taşıyarak izleyiciyi şaşırtmayı seviyor. Bu koleksiyon onun kullandığı bu çeşitliliği görebilmek, farklı teknikleri bir medyumdan diğerine nasıl aktardığını keşfetmek adına da çok kıymetli" görüşlerine yer verdi. Serginin Küratörü Robert Lubar Messeri, "Miró kendini ressam-şair olarak tanımlıyordu.

Onun için şiirin kelimelerden oluşması gerekmiyordu. Her zaman şiire derin bir ilgi duydu: Yazdı, okudu, şairlerle iç içe bir hayatı oldu. Tablolara bıraktığı işaretler bir tür el yazısına dönüştü.

Bu etkileşim, 1924'ten sonra Miró'nun tüm sanatsal pratiğini etkiledi. Dolayısıyla biz de bu sergide Miró'nun imge, metin, gösterge üçgeninde sanatsal pratiğine bakmak istedik" dedi.

T16JM 0042
Joan Miró
Kadın ve Kuş / Woman and Bird
24 Kasım 1959 / November 24, 1959
Oil on canvas
Tuval üzerine yağlı boya
116 x 89 cm

Yazın şiddeti ve kargaşası yerini dinginliğe bırakırken gölgeler de uzuyor. Kış güneşi dokunduğu insanları, mekânları, doğayı tekrar gölgesiyle buluşturuyor.

Kış Güneşi

Bu yaz için kullandığım bir ifade var: “İçimizden Geçen Yaz”. Bu tanım bana ait değil, sevdiğim bir podcast programı ve kitabın adı. (Program yapımcısı Süleyman Özgür Arslan, daha sonra da aynı adla bir öykü kitabı çıkardı.) İzmir’de yazın sıcak geçtiğini söylememe gerek yok ancak son yıllarda gerçekten içimizden geçti. Ben de yaş aldıkça ve güneş ışınları şiddetini artırdıkça kışa meylettim.

Fotoğraf: Aykut FIRAT

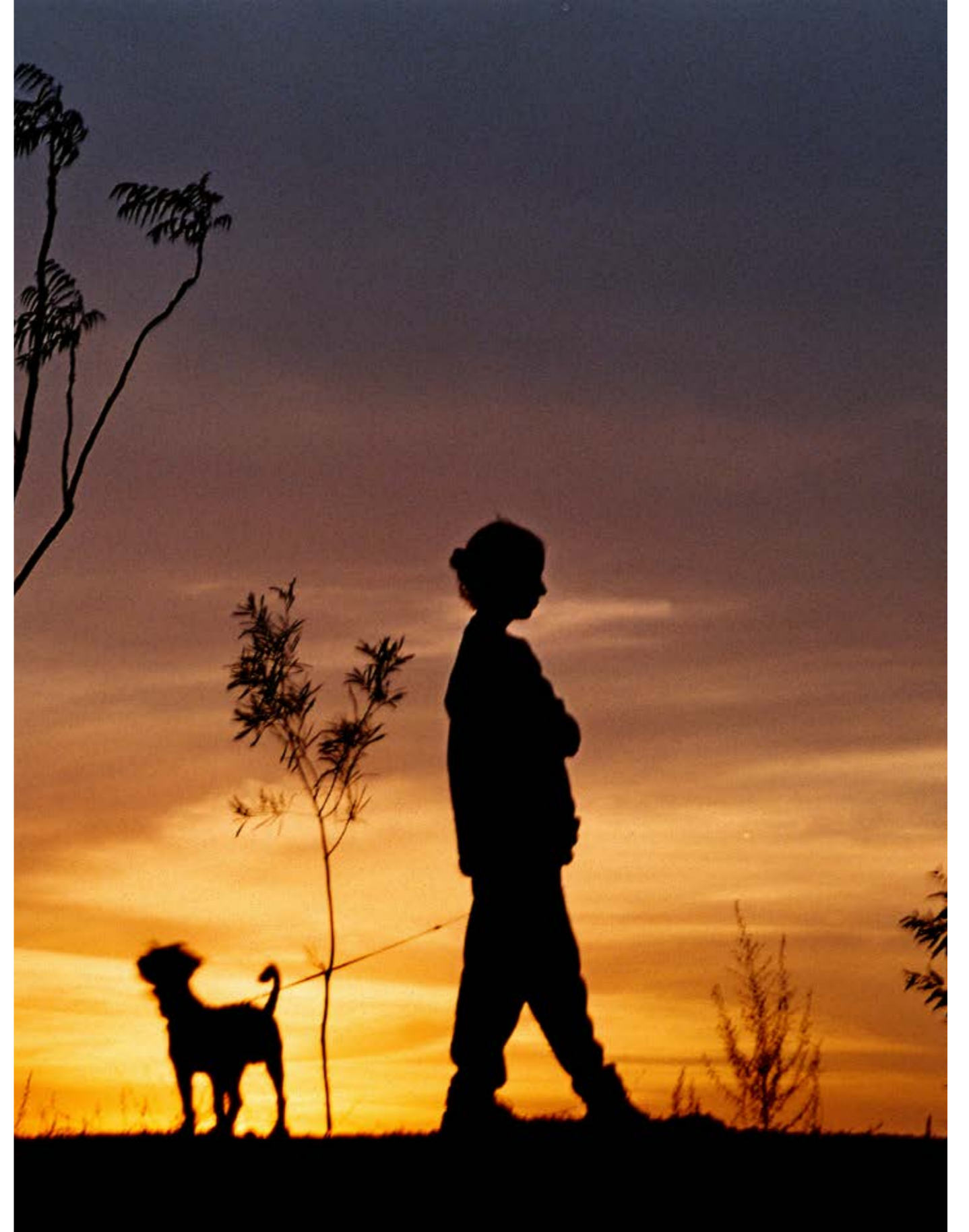

Fotoğraf: Aykut FIRAT

İzmir'i yaşamının en keyifli olduğu mevsim, sonbahar diyorum epeydir. Uzun bir sonbahar yaşıyoruz bu şehirde, esasında kışla sonbahar iç içe geçiyor. Gelgelelim yazının başlığına: "Kış Güneşi", adı kötüye çıkmış bu laf, tam aksine benim içimi ısıtıyor, öyle yalan dolan da yok ortada. Güneşin kavuran ışınları eğilerek uzanıyor üstümüze, özür diler gibi. Bu özü kabul edip keyfini sürmekten başka seçenek bırakmıyor insana. Güneş değdiği taşı, yaprağı, kediyi, kuşu, bulutu

ayrıntılarıyla yeniden çiziyor. Renkler, tüyler, pullar daha net, daha ağır. Şehrin yakınındaki sahil kasabalarından birine kapak atıp tadını çıkarma imkânın varsa ne âlâ! Yine de işten güçten eve dönerken adımlarını ağırlaştırıp etrafa bakmak bedava! Yazın şiddeti ve kargaşası yerini sonbahara, dinginliğe bırakırken gölgeler de uzuyor. Kış güneşi dokunduğu insanları, mekânları, doğayı tekrar gölgesiyle buluşturuyor. Yazın gölgesizliğinden bıkmış

kalabalık usulca tamamlanıyor. Gölgemizle yüzleşme vakti geliyor; karanlıkta kalan duygulara, düşüncelere bakmak için perde aralanıyor. Perdeyi açıp açmamak bize kalmış. Kış güneşinden feyz alıp gölgemize arada bir usulca göz gezdirebiliriz. Görmek istemediğimiz yanlarımıza illâ spot tutmaya gerek yok. Bir de gölge insanlarımız var, bizi zorlayan bazen de üzen fakat yine de hayatımızdan çıkarmak istemediğimiz. Sanırım onlara da alan açılıyor yılın bu vakti. Belki içimizi tam olarak

Fotoğraf: Lütfü DAĞTAŞ

ısıtmıyorlar ama sahte olduklarını düşünmüyorum. Gerçek bir yüzleşmeyi vadeden buluşmalar, hediyesiyle de gelebilir. Sürekli keyif peşinde koşmaya alıştığımız bu çağda lüks kalıyor, gölgelerimizle buluşmak. Kimsenin kimseyi çekecek hâli yok, sabrı yok... Mecaz anlamına geçiyorum kış güneşinin; içinde yaşadığımız yüzyıla çok uygun düştüğünü görüyorum: "Aldatıcı bir sevinç ve aşk". (Güneşin parlaklığına kapılmak ancak tam olarak ısıtmasıyla birlikte sahteliğin ortaya çıkması.)

Fotoğraf: Çiğdem Metin KURUTAÇ

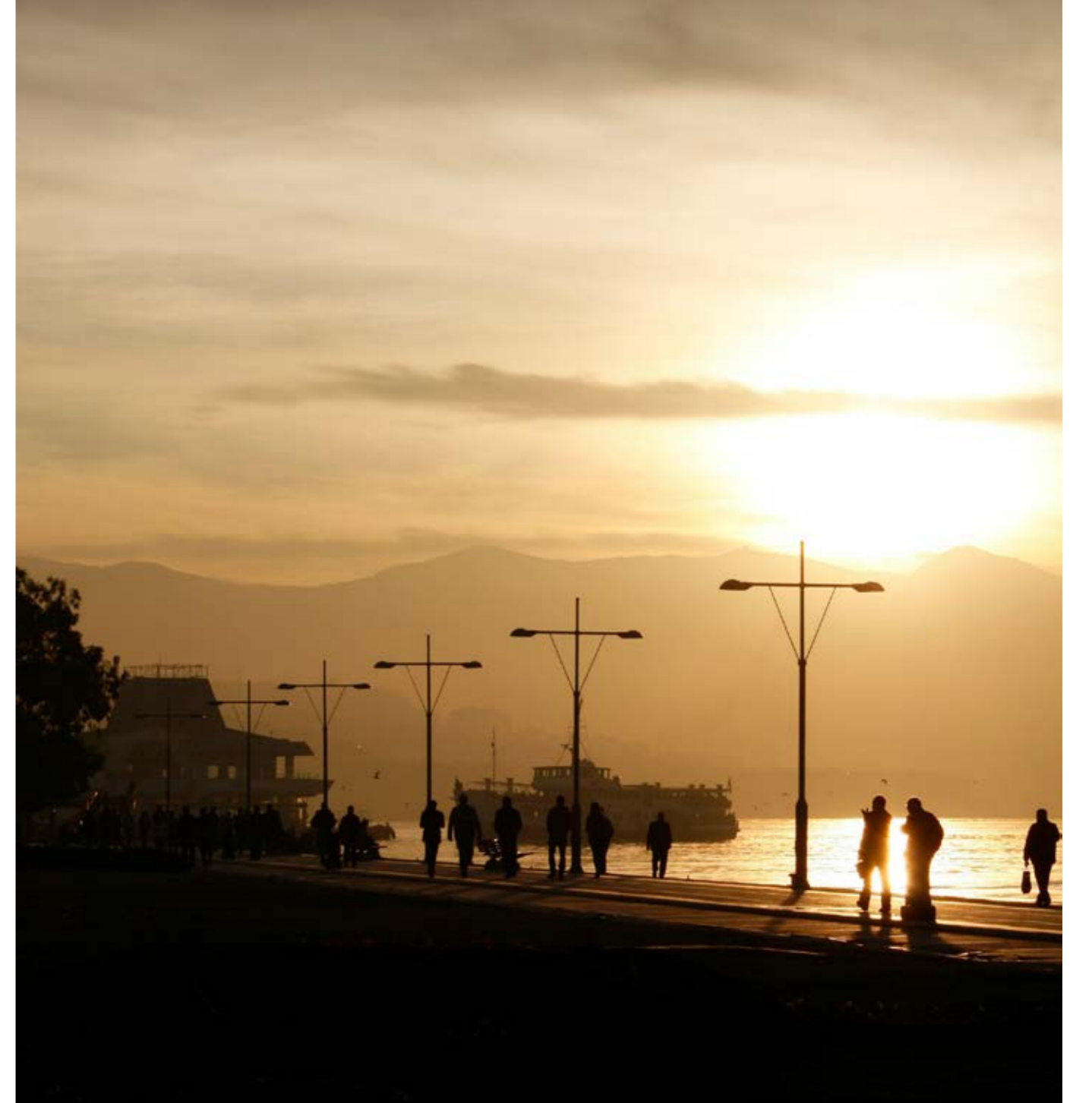
Peşinde koşulan işler, güçler, ilişkiler, eşyalar ve mekânlar öyle parlak ki... Fakat kavuştuğun anda içini ısıtmıyor, beslemiyor. Sahte olduğunu fark edip etmemek bize kalmış. Bu fark ediş beraberinde arayış ve yüzleşme getiriyor. Fakat hiçbirimizin vakti yok! Koşmaya

ve koşmaya devam... Açıkçası koşmaktan yorulanlardanım ya da şanslı günümde tepeme bir martı pisledi diyelim. Koşarken bir an Kordon'dan geçtiğimizi hayal edelim, güneş tepede ve nahifçe ısıtıyor etrafı. Bir an duralım; bırakalım güneş

elimize, yüzümüze bulaşsın, sonra da yüreğimize. Tekrar koşmaya devam eder miyiz? Yoksa denizi, dalgaları, kuşları, insanları fark eder miyiz? Fark etmemekte ısrar edersek Karşıyaka vapurunu kovalayan martılar tepemize pisler mi? Bilinmez.

Fotoğraf: Yusuf TUVİ

Fotoğraf: Ali Yaşar İŞGÖREN

Konak Belediyesi ve Alsancak Koruma ve Güzelleştirme Derneği işbirliğiyle geleneksel olarak düzenlenen ve bu yıl teması, “101. Yılında Atatürk’ün Çocukları Atatürk’ü Anlatıyor” olan kompozisyon yarışmasının katılımcısı tüm çocuklarımızı alkışlıyoruz.

Sönmeyecek Güneş

Konak Belediyesi ile Alsancak Koruma ve Güzelleştirme Derneği işbirliğinde bu yıl 14.’sü düzenlenen ve 2024 yılının teması, “101. Yılında Atatürk’ün Çocukları Atatürk’ü Anlatıyor” olan kompozisyon yarışmasında dereceye girenler belirlendi. Yarışmanın ödül töreni heyecanlı bir kitle önünde gerçekleştirildi. Etkinlikte söz alan Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, “Bütün öğrencilerimiz Atatürk devrimlerinin birer

neferi, aydınlık Türkiye’nin de birer meşalesi olacak. Bizler de geleceğe, çocuklarımızın sayesinde çok daha umutla, heyecanla ve inançla bakacağız” dedi.

Konak Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü’nden Yazar Ahmet Büke, Alsancak Koruma ve Güzelleştirme Derneği Başkanı Dilek Olcay ve Yazar Sara Pardo’dan oluşan Seçici Kurul, dereceye giren kompozisyonları belirledi. Buna göre yarışmada

birinciliğe, Kestelli Şerife Eczacıbaşı Ortaokulu’ndan Ayşe Sene Duran, ikinciliğe Kemal Atatürk Ortaokulu’ndan Hiranur Paslanmaz, üçüncülüğe Gazi Ortaokulu’ndan Güneş Mansuroğlu, dördüncülüğe de Misak-ı Milli Ortaokulu’ndan Ada Öznur değer görüldü. Yarışmada, Gazi Ortaokulu’ndan Zeynep Dila Seçilmiş ve Alya Sağlam’la Çamlaraltı Koleji’nden Umay Ataman ve Zafer Ortaokulu’ndan Harun Özbek de mansiyon ödülü kazandı.

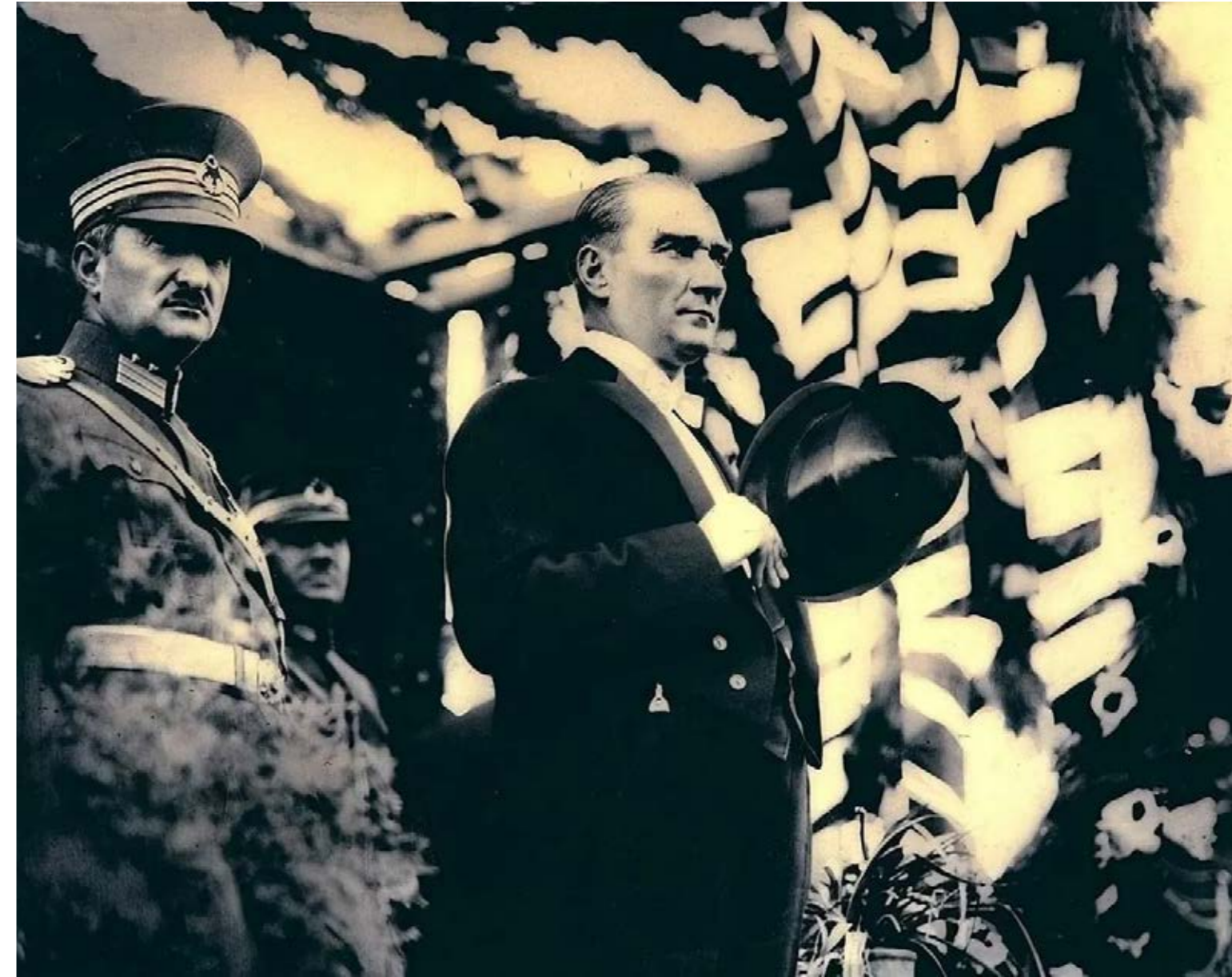

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

Yarışma kapsamında birinciliğe değer görülen Ayşe Sene Duran'ın, SÖNMEYECEK GÜNEŞ ATATÜRK başlıklı kompozisyonu:

Atatürk'ün çocukluğundan beri öğrenmeye olan merakı onu Türk milletinin bağımsızlık mücadelesinin simgesi yapmıştır. Selanik'te doğan bu genç çocuk, Mustafa Kemal, eğitim hayatında adeta bir çiçek gibi açtı. Her bir bilgi tomurcuğu ilerideki büyük liderliğinin temelini attı. Milletinin kalbinde bir ateş yaktı. Evlatlarına cesaret aşılayarak, onları zafere götürdü. Atatürk bir liderden çok daha fazlasıydı. O, bir ulusun kalbinde yankılanan bir destanın kahramanıydı. Sadece lider değil, bir öğretmendi. Eğitime verdiği önem, bir baharın getirdiği genç nesilleri aydınlatma çabasıydı. Aynı zamanda ulusuna ışık tutan ilham kaynağıydı. Onun düşünce ve ilkeleri bugün de bizlerin yolunu aydınlatmaktadır.

Onun için Cumhuriyet özgürlük demektir, bağımsızlığa giden yoldaki meşale idi. Üzerinde yaşadığımız, içinde bağımsızlık fişkırın bu topraklar onun kalbindeki vatan aşkının verdiği cesaretin ve azmin sonucudur. Küçüklüğünden beri yaşadığı zorluklar onun hep daha da gelişmesini sağladı. Babasını kaybettiğinde yaşadığı üzüntü, çevresinde gördüğü haksızlıklar onu sorgulamaya yöneltti o küçük yaşlarında.

Buna rağmen o, hep çözüm odaklıydı. Yaşadığı zorlukları başkaları da yaşasın istemiyordu. Bu yüzden kendini hep geliştiriyordu. Geleceği şekillendiren fikirleriyle kalbimizde sonsuza dek yaşayacak bir miras bıraktı. Her aşamada karşılaştığı engeller onu daha da güçlendirdi. Onun hayata cesaret, emek ve fedakarlıklarla doludur. Onun azmi, kararlılığı ve ileri görüşlülüğü karanlık günlerde bir mum ışığı gibi parlıyordu. Onu mirası sadece

ülkenin sınırları ile kalmadı ve ardında silinmez bir iz bıraktı. Çalışkandı, ileri görüşlüydü, azimliydü, kalbi vatan aşkıyla çarpıyordu. Kalbindeki bu vatan aşkı için, milleti için yapamayacağı fedakarlık yoktu. Dik başlıydı, onun bu dik başlılığı ve ileri görüşlülüğü, onu hep zafere götürdü. Onu anlatmaya kelimeler yetersiz kalır. Onu anlatırken kalbindeki millet aşkını hissetmek, onun yüreğimizde daha da derin yere sahip olmasını sağlıyor. Kalbinizdeki bu ulus aşkı

bizlere en güzel miraslarından. Onun idealleri hayallerimizi süsleyen bir yıldız gibi parlıyor. Atatürk'ün en büyük eserim dediği Türkiye Cumhuriyeti onun ileri görüşlülüğünün ve azminin bir sonucu. Her yeni fikir onun zihninde ulusunu aydınlatma yolunda bir rehber oldu. O, ulusunun ruhunda ebediyen yaşayacak gerçek bir kahraman. Atatürk'ün hikayesi; cesaretin, azmin ve umudun bir simgesi olarak dillerden düşmeyecek bir destandır.

İsmini şehrimiz ve önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ten alan İzmir Atatürk Lisesi, mezunları ve öğrencileriyle Cumhuriyet yolunda ilerliyor.

Atatürk'ün Adını İlk Alan Okul

İzmir'in köklü eğitim kurumları arasında yer alan İzmir Atatürk Lisesi, salt bir eğitim kurumu olmanın ötesinde yurt ve Cumhuriyet sevgisine bağlılığının bir ifadesi olarak, 138 yıldır aydınlık yolculuğunu sürdürüyor. Kurtuluş Savaşı yıllarında dersliklerden çıkarak cepheye giden öğrencileri okulun en baş köşesinde, saygı ile anılıyor.

Okulun misyonu şu şekilde aktarılıyor:
“İnsan sevgisini her şeyin üzerinde tutan, çağdaş, laik, Atatürkçü, ulusal ve evrensel değerlere bağlı, başarılı bireyler yetiştirmek, ulusal ve uluslararası projeler üretmek, bilimsel ve teknolojik gelişmelere uygun eğitim ortamı hazırlamak, insan ve doğa sevgisini geliştirici etkinlikler düzenlemek, demokrasi bilincini yerleştirmek, Atatürkçü düşüncüyü pekiştirici

etkinlikler düzenlemek, öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerini sağlamak, öğrencilerimizin hedeflerine uygun üniversiteyi kazanmaları için eğitim ortamı sağlamak, Türkçesine sahip çıkan ve yabancı dil eğitimi ile dünya vatandaşı olan bireyler yetiştirmek.”
İzmir'in işgali sırasında o dönemki adı Mekteb-i Sultani olan okulun yurtsever öğretmenleri Vasıf Çınar ve Mustafa Necati vatanseverlere okulun kapılarını açıyor. Lise, direnişin merkezi oluyor. 15 Mayıs 1919 günü gerçekleşen işgale ilk karşı çıkanlar arasında lisenin öğrencileri de yer alıyor. İzmir'den başlayan direnişin Anadolu geneline yayılmasıyla, okul öğrencilerinden cepheye gidenler oluyor. Zaferle sonuçlanan savaşın ardından okullarına dönen öğrenciler, diplomalarını alıyor. Ve o diplomalar şu an okulun içerisinde yer alan müzenin

duvarlarında asılı. Adıyla ve şanıyla sadece İzmir'in değil ülkemizin haklı gurur kaynaklarından olan İzmir Atatürk Lisesi Eğitim Vakfı Başkanı **İhsan Tutum** ile dergimiz KNK için söyleştik.

İhsan TUTUM

İzmir Atatürk Lisesi

İzmir Atatürk Lisesi ve İzmir Atatürk Lisesi Eğitim Vakfı, zaman tüneli gibi. KNK okuyucularına İzmir Atatürk lisesini tanıtır mısınız?

İzmir'in en eski okullarından ikincisi olan İzmir Atatürk Lisesi, günümüzde Vilayet Konağı bitişiğinde olan eski İzmir Adliyesi'nin bulunduğu binada 1886 yılı Temmuz ayında İzmir İdadisi olarak eğitime başlamıştır. 1890'da 7 senelik idadi olan okul, 29 Ekim 1910 tarihinde, Milli Eğitim Bakanı Emrullah Efendi'nin zamanında, Sultani (lise) olmuştur.

Cumhuriyet devrine kadar Mekteb-i Sultani adıyla İzmirli gençlerini yetiştirmiştir. Mekteb-i Sultani, İzmir'in Yunanlılar tarafından işgali sırasında boşaltılarak, Yunan Adliye binası haline getirilmiştir. İzmir'in kurtuluşu sonrası, Türk Hükümeti tarafından da bina yine adliye olarak kullanılmaya devam etmiştir. Bunun üzerine Mekteb-i Sultani, Rumlar tarafından kız yatılı okulu olarak inşa edilmiş olan şimdiki binasına taşınmıştır. Cumhuriyet devrinde okul; sırası ile “İzmir Erkek Lisesi”, “İzmir Birinci Erkek Lisesi” adlarını almıştır.

1942 yılında ise Cumhurbaşkanı İsmet Paşa'nın istemiyle, “İzmir Atatürk Lisesi” adını almıştır. İsmini Atatürk'ten alan okul, 1925 ve 1931 yıllarında Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından da ziyaret edilir.

Türkiye genelindeki başarılı öğrencilerin tespiti için bir sınav düzenlenmesini isteyen Mustafa Kemal, sınavda İzmir Sultanisi öğrencilerinin başarılı sonuçlar elde ettiğini öğrenince, okulumuzu tekrar ziyaretinde dört ayrı sınıfa girer ve yapılan derslerde öğrencileri dinler. İlk önce matematik dersine giren

Mekteb-i Sultani

Cumhurbaşkanı, bir başka sınıfta “Ziya Gökalp, diğer bir sınıfta edebiyat dersinde “Kubilay”ın işlenmesinden memnun olur.

- İzmir’de işgal öncesi yapılan direnişlerde ‘Mekteb-i Sultani’nin yeri nedir?

İzmir’in işgal öncesi, İzmirliilerin direnişi İngilizler ve İzmir Valisi Kambur İzzet’in istemiyle yasaklanmıştır. Bu kez Mekteb-i Sultani’den öğretmen Vasıf (Çınar) Bey, Mustafa Necati (Uğural) Bey, vatanseverlere okulun kapılarını açmıştır. Okulumuz, bundan sonra

direnişin merkezi olarak Türk direniş tarihinde yerini alır. 15 Mayıs 1919 günü, İzmir’in Yunanlılar tarafından işgal edileceği süratle duyulmuştur. Günlerdir tedirgin olan İzmir halkının gerilimi ve öfkesi son kerteye varmıştır.

İlk olarak, Maşatlık (şimdiki Eşrefpaşa Pazaryerinin aşağısı) mevkiinde düzenlenen mitingde; Mekteb-i Sultani’den öğretmen Vasıf Bey, Mustafa Necati Bey, Mehmet Şevki Bey, gazeteci Hasan Tahsin Bey, eski Müftü Rahmetullah Efendi öncülük yapmıştır.

15 Mayıs 1919 gününe gelirsek, yani İzmir’in kanlı işgal gününe... Pasaport’a sürüklenenler arasında Mekteb-i Sultani orta öğrencileri de vardır.

- İzmir’in işgali sırasında Enver Bey adında bir öğrenci varmış, onun başına gelenleri anlatır mısınız?

İzmir Sultanisi orta sınıfı öğrencisi Enver Bey (okulumuzda 20 sene öğretmenlik yapan Enver Demir’in 40 yıl adlı kitabından), tarih dersinde bir silah sesi duyar, o ses Hasan Tahsin’in attığı silahın sesidir. Bu silah sesinden sonra derslere ara verilir ve bir grup öğrencimiz ve

Enver Bey, Pasaport’a sürüklenen öğrencilerden biridir. Yirmi sene sonra, mezun olduğu okulda, “Enver Baba” lakabıyla müdürlük yapmıştır.

- Okulda yapılan son restorasyonu anlatır mısınız?

Yıllardır uğraştığımız okulumuzun üç katlı ana binası, tüm sınıflar, salon ve koridorların restorasyon çalışması bir buçuk yıl sürdü, önce ana binanın bodrum katlarının taşıyıcı elemanları güçlendirildi. Yıllarca süren çalışmalarda tarihi yapımızın çatıdan temellere yapılması gereken bütün işlemler titiz bir çalışma ile tespit edildi. Bu tespit

sonrası İzmir 1. No’lu Kültür Varlıkları ile temasa geçilerek gerekli izinler Vakfımızca alındı. Önce Vakfımızca projelendirilen bu restorasyonun yapılması için kaynak araştırdık. Ancak maliyetler çok büyük olduğu için 2022 yılında İzmir Valisi Sayın Yavuz Selim Köşker’i ziyaret ederek konuyu detaylı bir şekilde arz ettik. Sayın Valimiz okulumuzu ziyaret ettikten sonra 2022 yılının son ayında restorasyon ihalesini gerçekleştirdi.

Önceden Buca’da Kaynaklar depremi sırasında büyük hasar alan spor ve konferans salonlarının hasar gören

İzmir Atatürk Lisesi - Mezun Diplomaları

İzmir Atatürk Lisesi - Anıtkabirden gelen Türk Bayrağı

duvarlar nedeni ile çökmemesi için süratle ahşap iskele ile askıya alınmıştır. Restorasyon sırasında bu sayede dönem eki olan bu yapının bütün duvarlarını sökerek ve yaklaşık 1,5 metre aşağıya inerek aslına uygun restorasyonu yapılmıştır.

Tarihi yapılarımızın tamamının elektrik ve su tesisatı, tuvaletler yenilenmiştir. Ayrıca tüm tarihi yapının dışında ve içinde sınıf ve koridorlar sıvaları tamamen sökülerek (eski sıvalar yaklaşık 7 cm. olup tehlike arz ediyordu) sıva altına yerleştirilen fileler ile yeniden sıvanarak sağlıklı hale getirilmiştir. Yapılan işlemin büyüklüğünü algılayabilmek için yaklaşık 5 bin metrekare sıva işlemi yapıldığını söyleyebiliriz. Okulun iç aydınlatması öğrencilerimizin sağlığına uygun ve estetik olarak gün ışığı aydınlatmaları ile donatılmıştır. Ayrıca Ana binamızın merkezindeki kolonlu salon onarılıp, tarihi yapılara uygun şekilde aydınlatılmıştır. Koridorlarda ve ana girişlerdeki çöken zemin döşemeleri güçlendirilerek aslına uygun karolarla yeniden döşenmiştir. Spor salonumuzun ahşap makasları depremde kayarak, yıkılmaya maruz kalmıştır. Yerinde müdahale yapılarak, ahşap makaslar askıya alınmasında okul idaremizin gayretini yadsıyamayız. Spor salonu ve konferans salonumuzun tavan ahşap makasları estetik olarak açıkta bırakılmış, ahşabın güzelliği ortaya çıkarılmıştır. Konferans salonunun koltukları yenilenmiş ve koltuk adedi 252 olarak azaltılmıştır. Bu arada fuaye genişletilmiş, sahne dahil toplam 6 çıkış yapılmıştır.

Konferans salonu genişleyen fuayesine bay, bayan ve özürülü tuvaletleri eklenerek tuvalet eksikliği giderilmiştir. Konferans Salonu genişlemiş sahnesi ile öğrencilerimizin her türlü etkinlikleri ve konferanslara uygun hale getirilmiştir.

- Restorasyon tarihi dokuya özen gösterilerek yapıldı diye biliyorum?

Günümüzdeki İzmir Atatürk Lisesi yapısı, 1905 yılında Rum Kız okulu (Kentrikon Parthenagogeion) olarak inşa edilmiştir. O dönemde gündüzlü kız okulu hatta kısmen "Hemşirelik Okulu" olarak kullanılmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra 1922 yılında bu binaya taşınan okulumuz "İzmir Erkek Lisesi" adını almıştır. Bu yıllarda yapılan "İmar Planı" ile okul alanımız büyütülmüş ve 32 dönümlük parsel haline gelmiştir. Mezunumuz İzmir Belediye Başkanı Behçet Uz tarafından okulumuz onarılmış ve yıllar

içinde yeni binalar eklenmiştir. Tescilli binalar 2012 ve 2024 yıllarında restore edilmiştir. Cumhuriyetin ilanına kadar dış sıvası dahi olmayan, duvarları taş örgülü okul binasının, İzmir'in simge yapılarından biri haline gelmesinde; **İzmir Atatürk Lisesi Eğitim Vakfı'nın** büyük emeği vardır.

19. Yüzyılın mimari özelliklerini taşıyan bina planı, ana giriş holünden sağa ve sola dağılan dersliklerden oluşmaktadır. Bina üç katlıdır. Giriş holündeki sütunlar ile taşınan ara kat, galeri boşluğuna bakmaktadır ve okulumuz, "Antik Ege"nin izlerini taşımaktadır. Yüksek tavanlı iç mekanlarında anıtsal kolonlar yer almaktadır. İzmir Atatürk Lisesi, ağırlıklı taş ve tuğladan oluşan yığma sistem ile çelik ve betonarme sistemin bir arada kullanılmasıyla inşa edilmiştir. Yapının çatı konstrüksiyonunda, doğramalarında ve derslik zeminlerinde ahşap malzeme kullanılmıştır.

İzmir Atatürk Lisesi - Eğitim Vakfı

- İzmir Atatürk Lisesi müzesini merak ediyorum, öncelikle okulu yarım bırakıp, cepheye giden öğrenciler hakkında bilgi verir misiniz?

Atatürk Lisesi'nin bahçesinde bulunan müdür lojman yapısı, İzmir ve çevresinde sıkça görülen iki katlı, cumbalı konut mimarisini belgeleyen bir yapıdır. Yapının plan ve cephe özellikleri, orijinal malzeme kullanılarak uygulanan işçiliği ve özgün nitelikleri ile günümüze kadar korunarak gelmiştir. Müzeminin bir duvarında Gazi öğrencilerimizin

okula dönüş belgeleri yer alır. Tabii ki şehitlerimiz de vardır. Müzemizde tarihe geçmiş mezunlarımıza bir oda ayırdık. İçerinde dört milli eğitim bakanı, iki başbakan, birçok devlet adamı vardır. Elimizde eski mezunlarımızın diplomaları da vardır. Spor odamızda, 1920 yıllarına dayanan çeşitli spor dallarında kazanılan kupalar ve sporcuların fotoğrafları yer alırken, üst katta iki mezuna ait özel kitap koleksiyonu bulunmaktadır. Zemin katta bulunan müstemilat olarak tabir ettiğimiz, hamam, mutfak,

yemek odası gibi mekânların ilk yapıldığı günkü gibi korunmuş olması, bu tür örneklerin İzmir'de azalması nedeniyle değerlidir. Bu müstemilatla 1922-23 yıllarına dayanan fizik, kimya, biyoloji laboratuvar malzemeleri teşhir edilmiş, gezenlerin çok ilgisini çekmektedir. İzmir Atatürk Lisesi Eğitim Vakfı tarafından önce projeleri yaptırılan, ardından da restorasyon inşaatı tamamlanan yapıda, restoratör mimar Salih Seymen proje müellifi ve uygulama teknik sorumlusu olarak katkıda bulundu. Restore edilerek İzmir Atatürk

Lisesi Müzesi'ne dönüştürülen lojman yapısı, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, "2012 Tarihe Saygı Genel Koruma Ödülleri" kapsamında, İzmir Atatürk Lisesi Müzesi restorasyonu "Özgün İşlevin Değiştirildiği Esaslı Onarım" dalında ödüle layık bulundu.

- Okulunuzda kız yurdu ve erkek yurdu olduğunu biliyoruz. Bunları nasıl gerçekleştirdiniz? Eğitim vakfı olarak katkınız oldu mu?

Mezunumuz İnşaat Mühendisi (Anemon otelleri sahibi) İsmail Akçura da 120 kapasiteli erkek yurdunu 2014 yılında okulumuza kazandırmıştır. Yine başka bir hayırsever Fatma Sacide Akarcalı tarafından 80 kız öğrencinin kalabileceği yurt 2017 yılında bitirilmiştir.

Türkiye'de hiç bir okulun içinde yurt bulunmazken, İAL içinde son derece konforlu, öğrencilerimize yaraşır yurtlara sahip olduk. Yurt projelerinin Anıtlar kurulu işlemlerinde Eğitim Vakfımız öncülük yapmıştır.

- Son olarak, ne söylemek istersiniz?

1905 yılında yapılan okulumuzun mükemmel restorasyon ile yapı adeta gençleşmiştir. Restorasyon ihalesi talimatını veren İzmir Valiliğine şükranlarımızı sunuyoruz. Yükleniciye, Restoratör Mimarı Salih Seymen'e yaptıkları titiz çalışmayla İAL Vakfı adına teşekkürlerimizi KNK aracılığıyla sunuyoruz.

İzmir Atatürk Lisesi - MüzeEski Laboratuvar Köşesi

İzmir Atatürk Lisesi - Müze Girişi

İzmir Atatürk Lisesi - Nazime Sacide Akarcalı Kız Yurdu

Şehrimiz kültür sanat hayatının çekim merkezleri arasındaki yerini alan Sanathane Gösteri Sanatları Merkezi'nde, ülkemizin uluslararası alandaki değerlerini ağırlamayı sürdürüyoruz.

Sanathane Heyecan Katıyor

Konak Belediyesi'nin kültür ve sanat mekanlarından Sanathane Gösteri Sanatları Merkezi, yazar, yönetmen ve oyuncu Ercan Kesal'ın yönetmenliğini yaptığı ilk uzun metraj filmi Nasipse Adayız'ın gösterimine ev sahipliği yaptı. İzmirliğin yoğun ilgi gösterdiği filmin gösterimine Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu da eşlik etti. Film gösteriminin ardından sunum Ercan Kesal, sanat aracılığıyla gerçekleşen buluşmaların önemine vurgu yaptı. Ev sahipliği için Başkan Mutlu'ya teşekkür eden Kesal, "Bu tür mekanların çoğaltılması, bu tür buluşmaların artması bize dayatılanlara karşı ruhumuzu iyileştiren bir süreç olacak. Böylelikle bu dünyaya tahammül edeceğiz

ve yeryüzünün bir parçası olduğumuzu hissedeceğiz. Yalnızca Konak'a değil, İzmir'e, ülkemize, dünyaya ve yeryüzüne sahip çıkacağız" dedi. Nasipse Adayız adlı filminin kendi yazdığı bir romandan uyarlama olduğunu aktaran Ercan Kesal, "Bir gecede geçen bir mesele. Bu bir politik hicivdir demeyeceğim. Aslında başımdan geçen benzer bir yolculukta karşılaştığım ve kendime çok kırdığım bir adamın hikayesi. İktidar hırsı toksik bir şey, insanı zehirleyebiliyor. Kişinin kendinden vazgeçmesine gerek yok. Bu dünyada insan

denen canlının bir tane kıymeti var o da kendine olan saygısı. Onu kaybetmemek dışında bir derdimiz olmamalı. Yerel yönetimlerde yapılacak çok şey var. Bu yüzden başkanımızın varlığı kıymetli; onu desteklemeye devam edeceğiz. Çünkü Konak ve benzerleri çoğalmalı, iyi örnekler verilmeli. Bu iyi örneklerin umudumuzu arttıracağını biliyorum" yönünde görüş belirtti. Yönetmenliği ve oyunculuğunun yanı sıra Kesal'ın yazılarını da çok sevdiğini belirten Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, "Sevgili Ercan Kesal benim için çok özel. Onu yönetmenliği ve

oyunculuğundan önce yazılarıyla tanıdım ve çok sevdim. Doktorluk yaptığı yıllarda zorunlu hizmetini gerçekleştirdiği yerlerde anlattığı anıları ile gönlümde bambaşka bir yer edinmişti. Ve daha sonra filmleriyle hepimizin beğenisini topladı. Elbette belediye başkanlığına aday olup da Nasipse Adayız filmini iki üç kere izlememek ne mümkün. Bizimle birlikte olduğu için çok mutluyum. Artık daha sık birlikte olacağımıza, onun birikimi ve deneyimlerinden Konak olarak daha fazla yararlanacağımıza inanıyorum" dedi.

Bu şehrin garında meydanlarında kaç ana oğul, kaç kardeş, kaç sevgili ayrıldı? Bu istasyonlarda kaç hasretle sarıldı birbirine? Deniz havası alınca değişiyor mu rayların yan yanlıkları? Kavuşamamanın ağırlığı hafifliyor mu Alsancak' a varınca?

İstasyon İnsanları

Yollar ayırır, yollar birleştirir bizi.
Yolda olma halidir aslolan. Hayat yolunda insan olma haline dönmeye durma biçimi... Aşkla durma, samimiyetle durma, kavgada durma, isyanda durma, sevgide durma. Doğru duraklarda hakikatle durma ve fakat beklentiyle değil rızayla durma. Beklemek değil durma..

Yol...

Nedir o yol, kimin, kimlerin hayatlarında ne şekilde görünür? Kaç yolu vardır gönlümüzün? Gönülden göze aldıklarımızın yol boyu bizi tetikte tuttuğuna ya da rahatlattığına ne zaman ikna oluruz?

Yollar...

Medeniyete açılan yollar. Aşkla bir yere varamayan yollar. Bozkırın ortasında bir başına bırakan yollar. O yolların yolcuları... Kavuşma telaşındaki yolcuları, her şeyi boş vermiş yolcuları, erme noktasındaki yolcuları... Yol mu esas, sonu mu? Gördüğümüz herkes yolcu mu?

Tren yolları...

Asla birleşmeyen iki rayın sonsuza ilerlediğini düşünerek ve makaslara, ara makas atarak gidiyoruz sanki üzerinde.

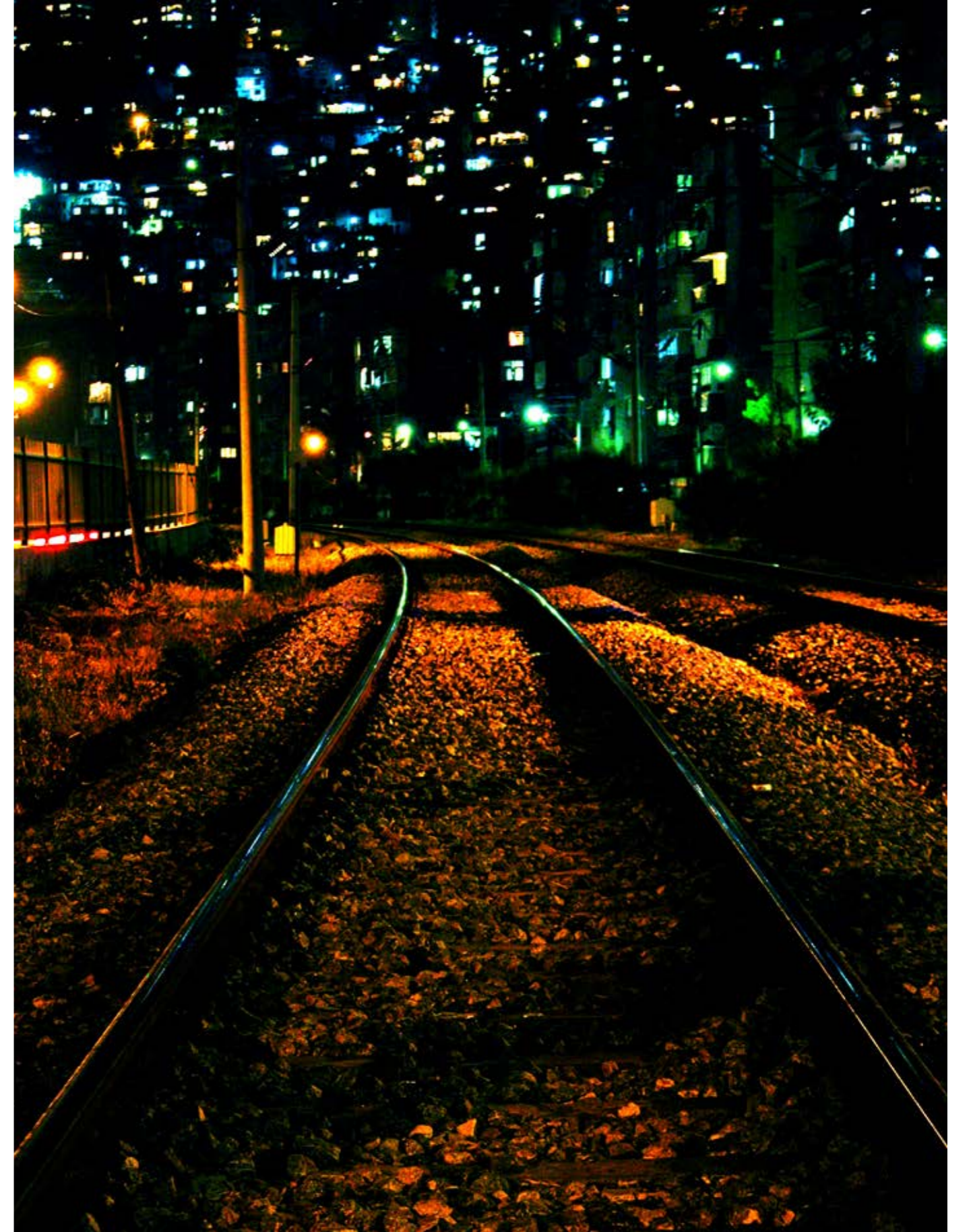
Beynimizde hep varma, hep kavuşma telaşı. Kendimize ayırdığımızla hep ayrı yürüdüğümüz ve asla yan yana gelemediğimiz o demir, o güçlü, o ezilemeyen raylar... Karşı karşıya, mesafeli ama yan yana... Sarılma umuduyla çıkılan ilk duraktan yüz yüze ve temassız, sırt sırta ve temassız alınan yollar.

Bu şehrin garında meydanlarında kaç ana oğul, kaç kardeş, kaç sevgili ayrıldı? Bu istasyonlarda kaç hasretle sarıldı birbirine? Basmane' nin hüznünü Efeler'dekiler biliyor muydu mesela? Deniz havası alınca

değişiyor mu rayların yan yanlıkları? Kavuşamamanın ağırlığı hafifliyor mu Alsancak' a varınca?

Vardır hepimizin kendimize ayırdığımız bir mekânı, sotesi, kaçış noktası. Şehrin orta yerinde, tekinsiz sanılan bir mahallenin köşesinde, kalabalığın koruyuculuğunda, sık uğranılan ama kalınmayan uğrağında bir bankımız vardır. Nefistir orada oturup gelene geçene bakmak, yüzlere anlamlar yükleyip değişik manalar aramak...

İstasyonlardaki banklar bunlar için vardır sanki. İnsanları izlemek, izlerde kendimizce,

kendimizden haller yakalamak ve başka başka hikayelere dalıp çıkmak için. İstasyonlar sadece yolculukla ilgili değil benim zihnimde. Başka bir ruhu, ruhuma dokunan başka bir ağırlığı var. O taş binaların taşıdığı binlerce göz, binlerce hüznün, binlerce ah, binlerce sevinç, binlerce iskalaması var.

Hep mutlu bir başlangıcın ya da sonun ev sahipliğini yapamıyorlar ne yazık. Hatta bana kalırsa çoğunlukla yapamıyorlar. Hüznün sızıyor sanki yerlerinden, ışık huzmelerinden, duvarlarından ve insanların.

İstasyon insanları... Ruhları seyyah, kendileri buldukları toprağa kök salmış; içinden dışına, dışından uzağa, derdinden öteye, korkusundan beriye gidemeyen insanlar tanırız çoğumuz.

Belki biz de biraz öyleyiz, diyemeyiz. Ama bir istasyonda bekler gibi bekleriz. Gözümüz akan zamanın bilmem kaçında, kulağımız tanıdık ve harekete geçiremeyen bir sesin esaretinde, elimiz kolumuz hep bir işin telaşındaki yüklerinde...

Hayallerimizle hayatlarımız arasındaki yollarda volta atarken, saat kurup hızlı adımlarla yetişmeye çalışırken, rüzgârda savrulan saçlarımızı bile kontrol edemezken, unutturken ve ısrarla unutturken, bilhassa unutturken yolu, yolculuğumuzu, ışıklar altındaki bir perondan öbürüne koşarken, ıskalarken, çarparken, yetişemezken, erkenden harekete geçerken, kendimizle nefsimiz o tren rayları gibi görünür bana. Yan yana ama temassız, karşı karşıya ama temassız, göz göze ama temassız...Ayrılıkla bir gibi sanki ruhumuz.

Hevesimiz. Kavuşmaya değil de ayrılığa meyilli sanki eylemlerimiz. Usuldan ısıtandan ziyade yakana, inceden yağana değil de sırlıklam ıslatana, yüzü bize dönük olana değil de sırtından tanıdığımızı, sarıldığımızı değil de el salladığımızı... İstasyon insanların zordur işi. Savrulup uçan bir çatı gibi darmadağın bırakırlar kendilerini bi başına. Zararı, ziyarı, arızası kendisine; huzursuzluğu ışığına, öfkesi çene kemiklerine, sabırsızlığı tırnak etlerine yazık ettirir. Gönülünün bir durağından öbürüne olan mesafesini gezegenlerin birbirine olan mesafesinden daha uzak sanır. Barındırmaz kaosları aklı selim selamları uzun süre. Buğulu, yağmurlu, kasvetli, gri ömürleri ne zaman ne yöne gideceklerini bilememeleri, her durakta hep tetikte her an

inmeye meyilli halleri, her an göçeceklerini belli eden yükleri, dalıp gitmeleri, tebessümü kahkahaya tercihleri, sade ama samimi dostlukları istasyon insanların kimliği haline dönüşür. Yıllar ve yollar boyu istasyon insanı haline dönüştürür sanki hayat onları. Peron peron ayrılırlar hayatın içinde. Farklı görünüş ve etkiyle aynı yolun huzursuzları olarak yayılırlar hayata. Bir istasyon insanı ötekini çeker kendine kolaylıkla. Bulup ayırır milyonların içinden kendine. Mesafesindeki samimiyetten tanır. Dalgalanıp duran duygusundan bilir. O bankalardaki oturuşundan, merdivenleri çıkışından, dar kapılardan geçerkenki hallerinden anlar. Tuttuğu dilekten, tutturduğu şarkıdan, kokladığı çiçekten, okuduğu kitaptan, gittiği yoldan şıp diye tanır. Yollar ayırır, yollar birleştirir onları. Herkese buğulu bir camın öte yanından görünen eğri büğrü yüzleri, birbirlerine kış güneşinin aydınlattığı bir nergis gibi

görünür ve kokularıyla yayılırlar birbirlerinin ömürlerine. Güvenli bir liman olmaları istasyon insanı olmalarını değiştiremez. Tekinsiz değil, riyakâr değil, sıkılganlardır. Yolu unutmazlar, sanki tutamayacakları sözleri vermezler. Ama işte mesafeyi de bir şekilde sever ve korurlar. Doğru duraklarda hakikatle, samimiyetle ve fakat beklentisiz

duran yanlarımızla, dostlarımızla yolculuklarımız lunapark neşesinde, sımsıcak bir Kızlarağası salebi tadında ve tam da zamanyken Karaburun nergisleri kokusunda hayat yolunda insan olma haline dönme biçimimiz olsun bu kış da. Bahar ola hayrola, aşk ola.

Duruyorsa bir yorgun yüz aynada ona da selam ola...

Menderes'e bağlı Ahmetbeyli Mahallesi'nde yer alan Klaros Antik Kenti, tarihin izini sürmek isteyenlerin yanı sıra kehanet meraklılarının da uğrak durağı.

Kehanetin Merkezindeyiz

Büyük İskender'in bir ağacın altında gördüğü rüya, aslında bir doğum sancısıydı. Memesis Tanrıçaları kendisine, bulunduğu yerde bir kent kurmasını önermişti. Rühayı gördüğü yer Pagos, yani Smyrna kenti yakınlarında bir dağ idi.

İskender'in rüyasını, Klaros'taki kahin hayra yordu; Tanrı Apollon ile kurduğu diyalogdan sonra haberi, Büyük İskender'in generaline verdi. Büyük İskender burada bir kent kurarsa, gelecek nesiller çok zengin ve mutlu olacaktı. Bir kent, ikinci kez doğuşunu böyle müjdeledi. Bu rüyanın yorumlanması, Klaros'a bir nitelik daha kazandırdı. Ahmetbeyli Plajı'na üç kilometre uzaklıktaki Klaros, o zamana

dek dünyanın üç büyük kehanet merkezinden biriydi. Bu tarihten sonra en büyükleri oldu. Çünkü, yalnızca kentsel bazdaki kehanet başvurularının kabul edildiği merkeze, artık bireysel başvurular yapılmaya başlanmıştı.

Klaros Antik Kenti ya da bir başka ifade biçimiyle "kutsal alan", Anadolu kökenli kehanet Tanrısı Apollon'un yurdu olarak biliniyor. Tüm Antik Çağ boyunca önemini koruduğu ve ayrıcalıklı bir yere sahip olduğu arkeoloji çevreleri tarafından dile getiriliyor. Antik Çağ'da, çeşitli kentlerden Apollon Kahini'ne danışmak için gelinirdi. O dönem için bu ritüel çok önemli sayılıyordu. Kahinler, tapınağın yer altı odasına girip, buradaki kutsal sudan içtikten

sonra, kehanetlerini şiirler biçiminde ifade ediyorlardı. Tapınaktan elde edilen bulgulara göre, burada bir Apollon Sunağı bulunuyordu. Sunakta ele geçirilen parçalar gösteriyor ki sunağın üzerindeki iki kurban masasından birisi Apollon'a, diğeri Dionysos'a adanmıştı.

Kutsal alanı bünyesinde barındırmasından dolayı Klaros'un, Antik Çağ'da özerk bir yapısı vardı. Kolophon Antik Kenti'ne bağlı olan Klaros Kutsal Alanı, MÖ 294 yılından sonra Nation Antik Kenti'ne bağlanıyor. Son yapılan arkeolojik kazılar ışığında ise bir kült merkezi olarak, MS 7. Yüzyıl'a kadar önemini koruduğu söylemek mümkün.

12 İON KENTİ

Klaros, on iki İon Kenti'nden biri olan Kolophon'a ait bir kehanet merkeziydi. Klaros bu özelliğiyle kutsal alan olarak adlandırılıyor. Klaros Kutsal Alanı'yla ilgili en ünlü efsane, Büyük İskender'in, yeni İzmir'in kurulacağı yer ile ilgili olan rüyasını yorumlatması olarak biliniyor.

Efsaneye göre; Büyük İskender Nemesis kutsal alanında avlanırken bir ara ulu bir çınarın altında uykuya dalar. Rüyasında gördüğü iki Nemesis, İskender'den yeni İzmir (Yeni Smyrna) kentini, uyuduğu tepenin eteklerinde kurmasını ister. Smyrna halkı, İskender'in Kadifekale'de gördüğü rüyanın ne anlama geldiğini dönemin önemli kehanet merkezlerinden olan Klaros Apollonu'nun yorumu ile öğrenecekti. Klaros Antik Kenti Kahinleri, Büyük İskender'e, "Kutsal Melez Çayı kenarındaki Pagos Tepesi (Kadifekale) eteklerinde yerleşecek İzmirli, eskisinden dört kez daha mutlu olacaklardır" yorumunda bulunur ve bunun üzerine, İskender'in, İzmir'i Bayraklı'dan, Kadifekale eteklerine taşıttığı söylenir.

FESTİVALERİYLE DE ÜNLÜ

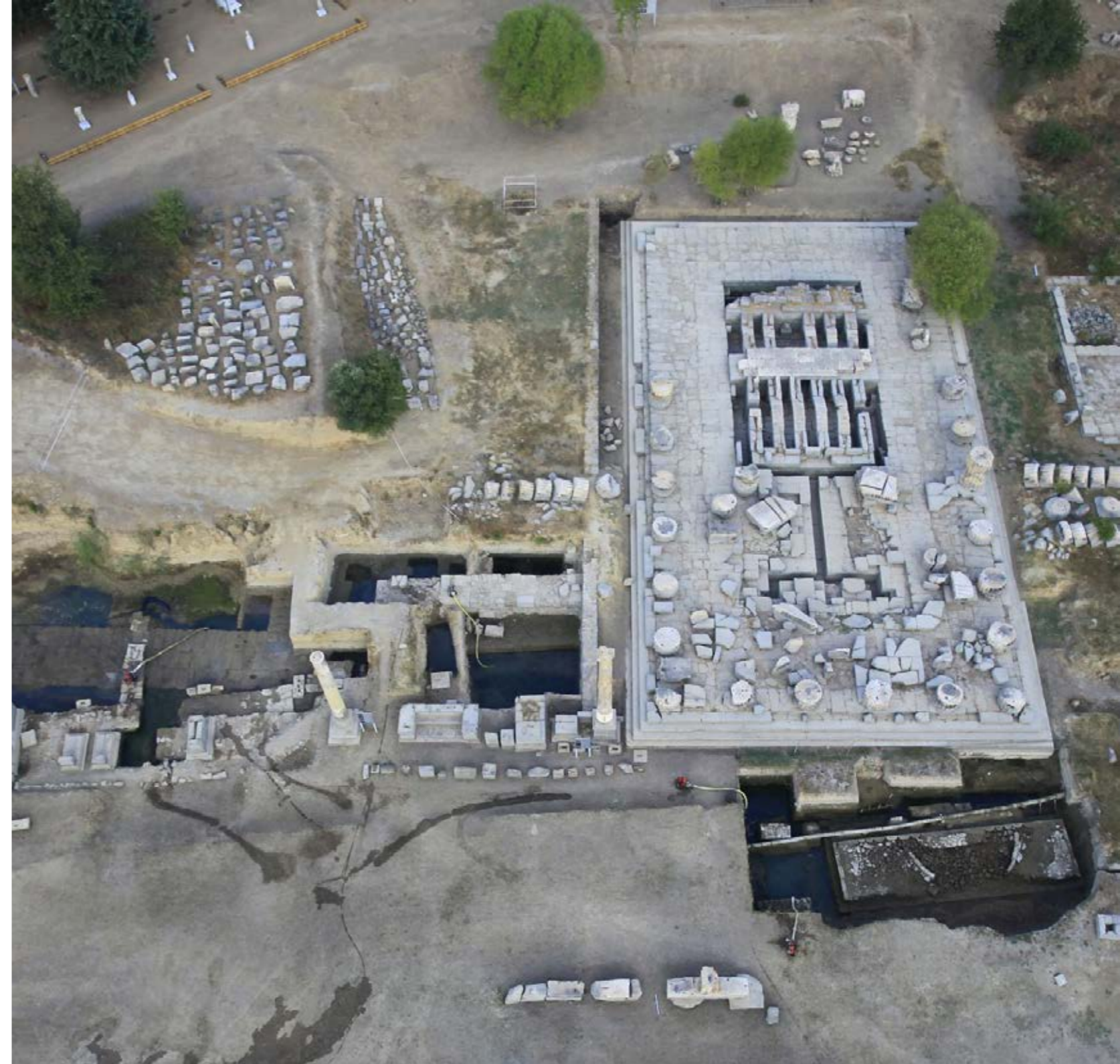
Bir kehanet merkezi olmasının dışında Klaros Antik Kenti, antik dönemin festivalleriyle de ünlüydü. Burada, kutsal yarışmalar düzenleniyor ve kurban törenleri yapılıyordu. Burası, kehanet kültürünün törensel işleyişi ve mimari yapısının tam olarak ortaya çıkarıldığı dünyadaki en ünlü örnek olarak biliniyor.

Klaros'ta, Apollon onuruna iki ayrı bayram kutlandığını, yapılan araştırmalar ortaya koyuyor. Bunlardan biri, her yıl kutlanan Küçük Klaria Bayramları

diğeri ise beş yılda bir Büyük Klaria Bayramları. MÖ 2. Yüzyıl'da düşünsel bir devrim gerçekleşiyor ve insanlık kavramı ve dayanışmasını

esas alan düşünce doğuyor ve gelişiyor. Klaros bu düşünce yaklaşımına, Anadolu'dan ilk davet çıkaran kutsal alana ev sahipliği yapıyor.

KONK

Konak Belediyesi olarak, Darağaç Kolektifi Derneği'yle birlikte, "Ortaklaşa: Kültür, Diyalog ve Destek Programı" kapsamında hazırladığımız, 'Darağaç Fermantasyon' projesinin Umurbey Mahallesi'ndeki etkinlikleri, Darağaç yıllık sergisi olan 'Oksidasyon' ile başladı.

Sanatın Mahallesi

Konak Belediyesi olarak, Umurbey Mahallesi'ni sanatın merkezi haline getiren Darağaç Kolektifi'yle ortaklaşa hayata geçirdiğimiz, 'Darağaç Fermantasyon' Projesi, kamusal ve özel alanlarda farklı yöntemlerle çalışan sanatçıları konuk etmeyi sürdürüyor. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı

(İKSV) yürütücülüğünde, Avrupa Birliği desteğiyle gerçekleştirilen 'Ortaklaşa: Kültür, Diyalog ve Destek Programı' kapsamında gerçekleştirilen projenin ilk sergisi Oksidasyon, 1519 ve 1532 Sokak'ta sanatseverlerle buluştu. Yoğun ilgi gören sergide fermantasyonun çift yönlü doğasına vurgu yapıldı. "Fermantasyon sürecin ilk

adımı Oksidasyon" adıyla duyurulan etkinlikte sergilerin yanı sıra canlı performans ve enstalasyonlar da yer aldı.

DAHA
ÜRETKEN

Konak Belediye Başkanı Nilüfer Çınarlı Mutlu, 'Ortaklaşa: Kültür, Diyalog ve Destek Programı'ndan

hibe alan 10 proje arasında yer alan 'Darağaç Fermantasyon' Projesi'nin kente değer kattığını vurguladı. Bir yıl sürecek projenin sanatçıları ve sanatın her boyutuyla yaşatıldığı Umurbey Mahallesi'ni, her geçen gün daha yaratıcı ve üretken kıldığını belirten Başkan Mutlu, "Ne şanslıyız ki Konak'ımızda sanatla yoğrulmuş, sanatla yol almış, kolektif üretimi başarmış bir mahallemiz var.

Yıllardır çalışmalarını hayranlıkla takip ettiğimiz Darağaç Kolektifi ile Konak Belediyesi olarak ortak bir proje içinde olmaktan dolayı mutluyuz" dedi.

Antik Dönem’de üzerine metinlerin yazıldığı parşömen şimdi de sanat disiplinlerine zemin oluyor. Ressamların parşömen üzerine yansıttıkları imgeleri ilgi çekiyor.

Parşömen Bir Serüvendir

“Parşömen kağıt”, deyip geçtiğimiz nesne aslında kağıt değil, hayvandan yüzülerek elde olunmuş inceltilmiş deridir ve eski çağların son derece önemli bir yazı malzemesidir. Serüven, ham derinin binlerce yıl boyunca işlenmesi ve türlü çeşitli eşyaların yapımında değerlendirilen ana malzeme oluşundadır. İnsan ve hayvan giyim kuşamından bebek beşiğine, silah kılıfından harita çizimine, kitaba pek çok eşyanın yapımında derinin insanlık tarihi boyunca hep kullanıldığını görmekteyiz.

Anadolu, Ön Asya ülkeleriyle aynı zaman süreci içerisinde deriyi kullanan bir coğrafyanın içinde yer alır. İşlenmiş deri türlerinden yazı yazma amaçlı kullanılan parşömen de ününü

Anadolu’dan, adını aldığı Bergama’dan elde etmiştir. Şimdi parşömenin serüvenine daha ayrıntılı bakalım: Antik çağlarda Mısır, yazı yazma amaçlı papirüsünü ihraç ederken, kütüphaneler arası rekâbet sonucu ihracata yasak konur, Mısır kralı, papirüsün ülke dışına gönderilmesine izin vermez. O dönem Pergamon ya da bugünkü adıyla Bergama’nın Kralı, papirüsün yerini tutacak yazı malzemesinin bulunmasını ister.

Bergamalı Krates, yaptığı çalışmalar sonucunda, Bergama kralına, dişi keçi derisinden özel olarak hazırladığı deriyi getirir ve bunun papirüsün yerine kullanılabilceğini belirtir. Yeni malzeme gerçekten amacına uygunluk yönüyle işlevseldir ve Romalılarca satın alınmaya

başlanır. Adı da, derinin bu türde geliştirildiği yerin Pergamon olmasından hareketle pergament şeklinde Romalılar tarafından konur. Yine antik çağda, Bergama kütüphanesi, 200 bin parşömen kitaptan oluşan görkemli kütüphanesiyle ününe ün katar.

Parşömenin ne denli değerli yazı malzemesi olduğuna ilişkin Halikarnas Balıkcısı Cevat Şakir Kabaağaçlı’nın yaptığı şu değerlendirme son derece yerindedir. Balıkcı, aynen şöyle söylemiştir: - Bergama kağıdının icadı Gutenberg’in basımevini icadı kadar; belki de daha önemlidir. Zaten papirüs ile basımevi icad edilemezdi. Parşömen sadece bir kağıt değildir. Aslına bakarsanız kitabın, cildin, yaprakla sayfanın icadıdır bu.

BİN YILLAR SONRA

Gazeteci olarak tabaklık, debagat, sepicilik, göncülük adlarıyla da bilinen deri işleme faaliyetlerini araştırmanın içerisine 1980’li yılların sonlarında girdim. Çeşitli hayvanlardan elde

olunan derilerin işlenmeleri, işlendikten sonra da çeşitli ürünlere dönüştürülmeleri süreci son derece ilgimi çekti. Üstelik incelemelerime başladığım dönem Türk deri sektörünün atılım yaparak dış pazarlarda büyük pay aldığı dönemdi.

Müze ve koleksiyonlarda yer alan deri eşyalar ise tam birer sanat şaheserleriydi. Bu arada tanıştığım, konuştuğum deri sanayicileri, mesleklerini atalarından devraldıklarını her fırsatta dile getiriyorlardı. Bilgi almak amacıyla yazılı

Tezcan KARAKUŞ CANDAN

kaynak arayışına yöneldiğimde ise tam bir düş kırıklığı yaşadığımı söylemeliyim. Yazılı kaynakların varlığı son derece yetersizdi. Sadece iki önemli adla karşılaştım. Daha sonra ağabey kardeş ilişkisi yaşadığım, Derimod firmasının kurucusu rahmetli Hasan Yelmen ile akademisyen Prof. Dr. Nuray Yıldız'dı bu adlar.

Hasan Yelmen Ağabey, Ezgi Ajans yayımı 'Deri' adını taşıyan sektörel dergide deri tarihi üzerine araştırmalarını yayımlıyordu. Prof. Dr. Nuray Yıldız'ın ise iki önemli kitabı vardı: 'Eski Çağda Deri Kullanımı ve Teknolojisi (1993)' ve 'Eskiçağda Yazı Malzemeleri ve Kitabın Oluşumu (2000)'. Bir de Nuray hanımın ayrıca

'Eskiçağ Kütüphaneleri' adlı, 1985 te basılmış doktora tezini bulabilmıştım. O sıra Sepiciler Deri Firması adına Sepiciler adıyla gazete yayımlamaya başladığım için bilgi ve belge peşinde koşmam şart olmuştu, Anadolu yollarına düştüm. Anadolu'nun, geçmişi 10 bin yıl öncesine uzanan bu eski zanaatı, günümüz ekonomi koşullarının gerekliliğine dayalı olarak atölye düzeneğinden hızla fabrikasyon düzeneğine geçiyordu. Karatabaklık, adı verilen deriyi ilkel yöntemlerle işleme ise tarihe karışmak üzereydi. Karatabaklığın izlerine, 1980'li yılların sonlarında İzmir Tire, Bergama ve Kahramanmaraş'ta rastladım. Başka yerlerde zanaat, belirttiğim gibi, noktalanmıştı.

KARATABAK USTASI

Bergamalı Karatabak İsmail Araç'ı tam da bu Anadolu gezilerim süresinde bulup tanıdım. Bulduğumda, artık sanayileşen ayakkabı için deri işlemiyor davul yapımında kullanılan derinin işlenmesiyle yetiniyordu. Parşömen yapıp yapmadığımı sorduğumda, yapmayı bildiğini ancak pazar payı olmadığı için işlemediğini söyledi.

Tanışmamızın başlarında, 1990'lı yıllarda, İstanbul Beylikdüzü Fuar alanında yapılan uluslararası deri fuarları en parlak dönemlerini yaşıyordu. İstanbul'da deri sanayicileri önerimi yerinde bulunca, fuar alanının fuayesinde, Bergama'daki tabakhanelerin cepheden çektiğim fotoğraflarını büyük boyutta büyütürük birebir görüntü elde ettik ve o ilkel tabakhaneleri adeta fuar alanına taşıdık. İsmail Araç, peştamalı

Şenol TILKI

Celal BINZET

kuşandı, önüne de deri işlemede kullandığı el aletlerini dizdi ve bir anda uluslararası ölçekte ilgi odağı oldu. Fuara alışverişe gelen Amerikalı'dan Japon ve Fransız'a her ziyaretçi İsmail Araç'a uğrayarak karatabak yöntemiyle derinin nasıl işlendiğine ilişkin bilgi aldılar ve işte bu süreçte parşömeni canlandırma düşüncesi bende uyandı. Çünkü parşömen, adını bizim Bergama'dan alan önemli bir yazı malzemesiydi. İsmail Araç'ın, İstanbul Beylikdüzü Fuar Alanı'nda üç gün yaşadığı serüven, sonrasında İzmir'de ayrı bir biçimde taçlandı ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin geleneksel yerel tarihe saygı yarışmasının 2016 yılında düzenleneninde, kendisine, yaşayan insan hazinesi payesi verildi. Bunu daha sonra Cumhurbaşkanı'nın elinden aldığı ödül izledi.

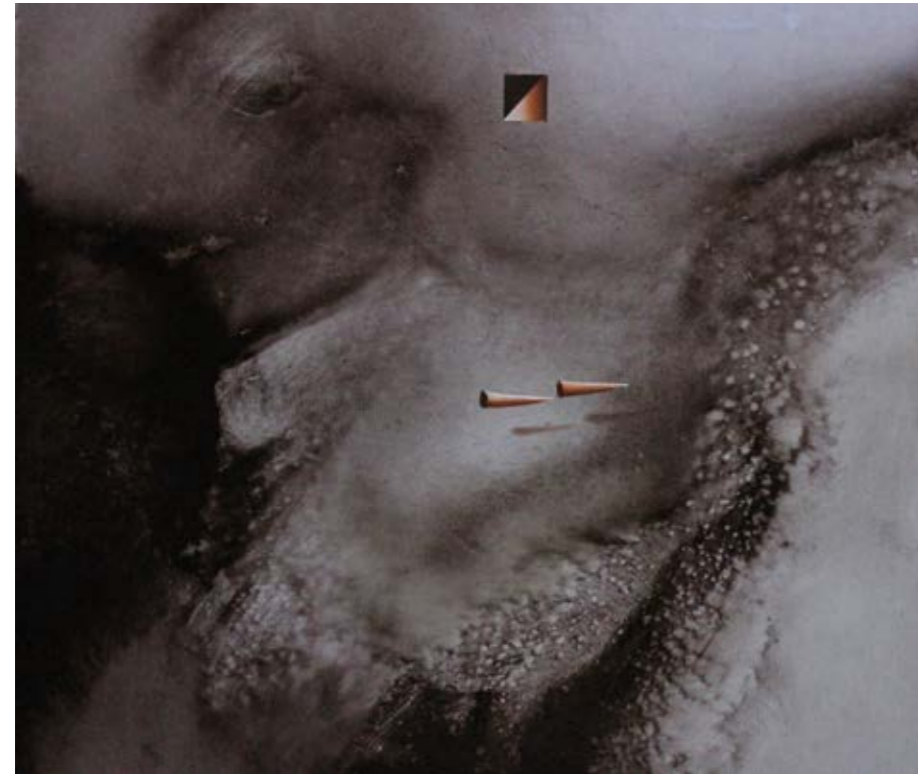
KADIN PEŞTAMALLAR

İncelemelerime dayalı olarak Anadolu'nun son karatabağı olarak belirlediğim İsmail Araç, bu ödülleri hak etmişti ve bu arada hiç akla gelmeyecek bir başka işi de kotardı. O da şuydu: Deriyi elle işleme zanaatı ağır bir zanaattır, bu nedenle hep erkeklerin yaptıkları iş olarak gelenekselleşmiştir. Hatta öylesine ağırdır ki, Hasan Yelmen Ağabey, belgelere dayanarak anlatırdı. Osmanlı'da, hapisane kaçını azılı mahkumların sığındıkları yerler tabakhaneler olurmuş ve tabaklar, mahkumları emniyet güçlerine teslim etmez çalıştırırlarmış. Çünkü çalışacak adam bulmak zormuş. Evet, tabaklığa ilk olarak Tekkeboğazi'ndeki tabakhanelerde, 1955 yılında çırak olarak başlayan İsmail

Gülay YÜKSEL

Serdar LEBLEBİCİ

Ferit AVCI

Ağabey'in adı Bergama ölçeğinde duyulmaya başladığında Bergamalı iki genç hanım kapısını çaldılar ve bu zanaatı öğrenmek istediklerini söyleyerek çırağına hazır olduklarını belirttiler. İsmail Ağabeye göre ilk başlarda bu gelir geçer bir hevesti ancak hanımlar, çırağıklarında işi disiplinle yürütmeye başladıklarında

geleneksellik bir anda sona erdi ve ikisi de ustalığı hak eder konuma geldiler ve Demet Sağlam ile Nesrin Ermiş, 7 Temmuz 2017 tarihinde Bergama Arastası'nda, 'Ahi' geleneğine dayalı olarak düzenlenen Peştamal Kuşatma Töreni'nde peştemallarını kuşandılar.

YENİDEN PARŞÖMEN

Bin yıllar boyu insan ile hayvanların giyim kuşamında ana malzeme olarak kullanılan, ayrıca değişik eşyalarla gereçlerin yapımlarında da değerlendirilen deri, sanayileşmenin sonuçlarına dayalı olarak bir yandan pazar

payını yitirirken, bir yandan da ayakkabı örneğinde olduğu gibi fabrikasyon üretim düzeneğine geçince karatabak zanaatının sonlanmasını da beraberinde getirir. Anadolu'nun son karatabağının, diğer karatabaklarda olduğu gibi ana düşüncesi şudur: "Tabakhanede doğulur, tabakhanede ölünür!" Bu görüşten hareketle parşömen üretimine yönelir. En büyük güvencesi ise parşömenin adını yaşadığı Bergama'dan almasıdır. Zaman içinde Demet Sağlam ile Nesrin Ermiş'in izinden giden diğer Bergamalı genç kadınlar da zanaata aynı ölçüde gönül verince parşömen üretimi hız kazanır. Artık İsmail Araç'ın dışında diğer kadın ustalar da parşömen üretmekte ve ticari olarak bu geleneksel malzemeyi değerlendirmektedirler.

PARŞÖMENDEN TUVALLER

Parşömenin yeniden ilgi merkezi olmasına sanat dünyası da kayıtsız kalamazdı ve nitekim öyle oldu. Parşömenin sanatsal disiplinlere zemin olmasına yönelik konuyu sanat dünyasından dostlarıyla paylaştığımda ilk olarak ilgi gösteren ressam Dilşat Atasoy oldu ve bir başka dostum, babadan tabak, İstanbul Çukurcuma'da parşömen üreten Kare Deri'den Ahmet Kurt, parşömen kervanımıza katıldı. Peki, bundan sonra ne yapmalıydık? Dilşat Atasoy ve ben, dilimizin döndüğünce parşömenin kağıt değil, yazı malzemesi inceltilmiş deri

olduğunu ressam dostlarımıza anlattık, kendilerine Kare Deri'nin hazırladığı parşömen tuvallerden verdik ve resim yapmalarını istedik. Bu arada çalışmalarımızdan bilgi sahibi olan Bergama Kaymakamı Avni Oral da bizim kadar heyecan duydu, Bergama Arkeoloji Müzesi Müdürü Sayın Nilgün Ustura ile iletişim kurmamızı sağladı. Bergama Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Lütfi Kolat ise anlamlı destek verdi ve sergi kataloğunun basımını kurum olarak üstlendi. Kurduğumuz ilişkiler sonucu parşömenin serüveninde resimleriyle şu ressamlar yer aldı:

Akın Ekici, Alev Mavitan, Alp Tamer Ulukılıç, Atilla Atar, Bedri Karayağmurlar, Bersen Özkan, Bihrat Mavitan, Celal Binzet, Çağlar Tağcı, Dilşad Atasoy, Ekrem Kahraman, Ferit Avcı, Funda İyice Tuncel, Gülay Yüksel, Gülten İmamoğlu, Gürbüz Doğan Ekşioğlu, Hakan Esmer, Hülya Düzenli, Kadir Öztoprak, Mahmut Karatoprak, Mehmet Ali Doğan, Mehmet Emin Erdoğan, Mustafa Kula, Nurdan Karasu Gökçe, Önder Aydın, Reyhan Abacıoğlu, Sema Barlas, Serdar Leblebici, Simge Kalfaoğlu, Şenol Tilki, Tezcan Karakuş Candan, Zuhul Arda,

Atilla ATAR

Kış aylarıyla birlikte, doğu masallarını canlandıran, efsunlu derin vitrinlerinden içeri daha bir yoğunlukla çekiyor bizi aktarlar. Lezzetli ve sağlıklı yemeklerin formülü baharatlar ile bilimin doğadan alıp eczaya dönüştürdüğü şifalı bitkilerle buluşuyoruz bu mekanlarda. Tarihi Kemeraltı Çarşısı'nda kuşaklar boyu aktarlık yapan esnafın ortak bir söylemi var:

“Bu iş derin bilgi gerektirir, mistik anlam içerir.”

Mistik Aktarımlar

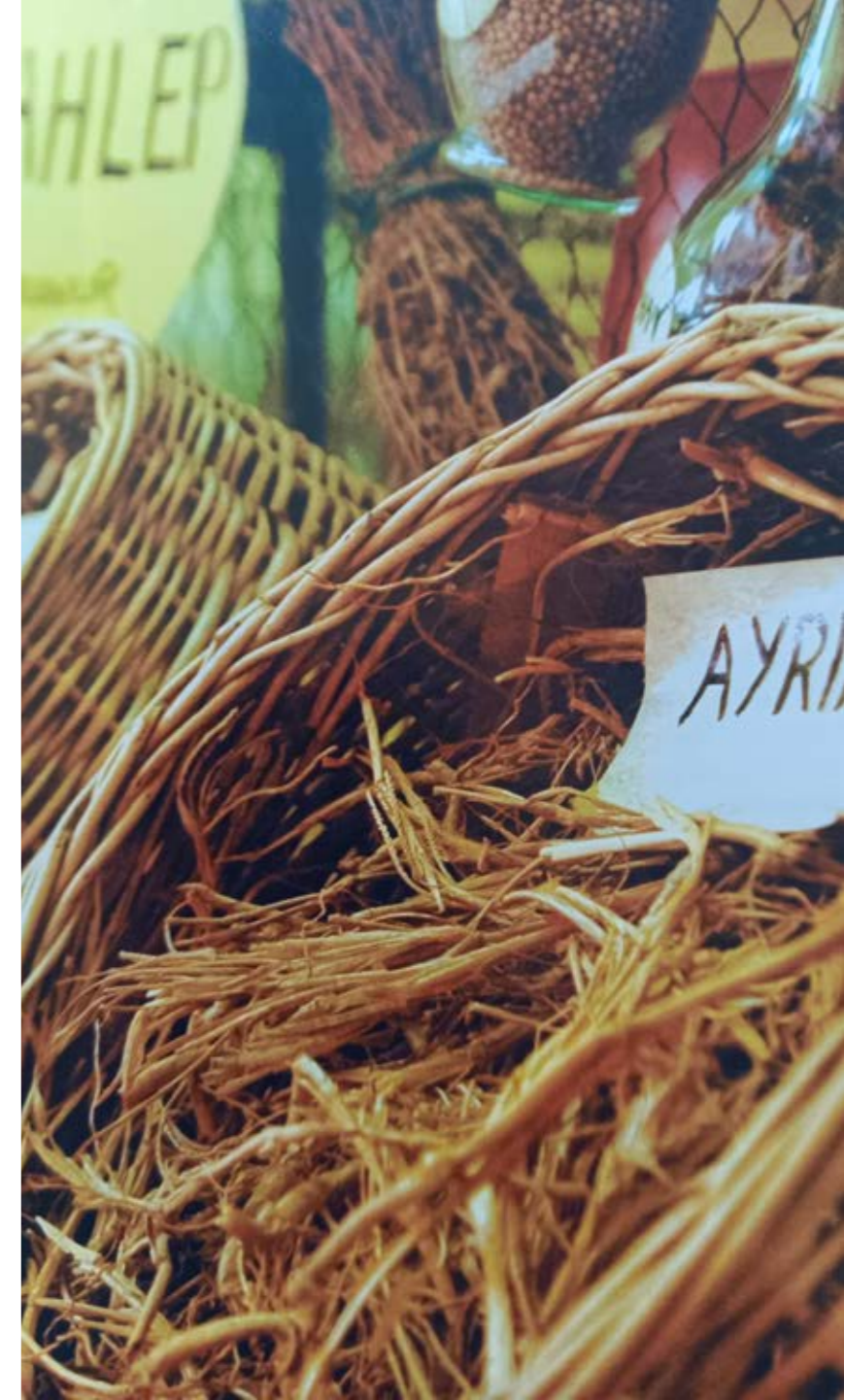
Mutfagımızdan olanca baharatın ve şifalı otun çıktığını düşünün bir... Yokluğunda ne kadar tatsız tuzsuz olurdu hayat, değil mi? Bu tadın yok olması demek hem kültürümüzü yapan parçalardan birinin eksilmesidir, hem de doğayla vücudumuzun ilişkisindeki temel bağlardan birinin çözülmesi...

“Aktar” kelimesinin Arapça “devaların aslı, kökeni” anlamına gelen “akkar”dan geldiği yazıyor, pek çok kaynakta. “Akkar”ın da Arapça’ya, Yunanca ya da Süryanice’den geçtiği sanılan, “akakir”den geldiği biliniyor. Akakir, “drog” yani şifa bitki anlamında kullanılıyor.

İşte aktarların önemi, doğanın bu hayati bilgisine sahip olmalarından geliyor. Onca yeni moda dükkan arasında hassas davranmak, meslek erbabını bulmak bu yüzden önemli. Aktarlardaki şifalı bitkiler, baharatların önüne geçmiş durumda. Buna etkenin sağlıklı yaşama dair bilincin

artması olarak gösteriliyor. En fazla aranan otlar arasında köri, zencefil, muskat, safran, fesleğen gösteriliyor. Anadolu, doğunun ipeğini ve baharatını batıya aktaran, iki bin yaşımı aşkın İpek Yolu üzerinde bulunduğundan bu coğrafya için çok eski bir meslek, aktarlık. Osmanlı’da gayrimüslimlerin

elinde olan bu işi İzmir’e Yahudiler getirmiş. Kemeraltı Kestanepazarı, aktarlığın İzmir’deki merkezi. “Burada yeni açılan aktara rastlayamazsınız” diyorlar. Yelken Baharat da o eskilerden. Kurucusu Halil İbrahim Yelken, Yahudi bir esnafın çırağı olarak başlamış işe.

Yarım yüzyıl önce açtığı dükkanını, oğlu Ömer Yelken'e devretmiş. Şimdi üçüncü kuşak var dükkanın başında. Kemeraltı'nda aktarlığın çok ince bir meslek olduğu dillerde. Dikkat gerektirdiği,

bilgili olunmasının şart olduğu vurgulanıyor. Aktarlığın kısa sürede kavranacak bir meslek olmadığını vurgulayan mesleğin eskileri şunların altını çiziyor: "Bu mesleği iyi öğrenmek lazım, herkes

yapamaz. Bazıları hevesli ama bilmeden dükkan açıyor. Bu bitkilerin nasıl toplandığını, nasıl kurutulduğunu, ne işe yaradığını bilmek lazım. Hangi bitkinin hangi yemeğe konacağını bilmek gerek".

Aktarlarda, "beşi bir yerde" diye tanımlanan, mate, funda yaprağı, yeşil çay, biberiye ve kekikten oluşan çay oluyor. Baharat çeşitleri arasında ise kekik revaçta. Kekik, defne yaprağı, adaçayı gibi Ege Bölgesi'ne özgü bitkiler de fazlasıyla arananlar listesinde.

Karadeniz'in tetre yaprağı ve Akdeniz'in avakado yaprağı da sorulanlar arasında. Aktarlardaki baharatlar değişik yörelerden. Pul biber Kahramanmaraş'tan, kimyon Eskişehir'den, nane ve sumak Gaziantep'ten, tarhun Doğu Anadolu Bölgesi'nden, karabiber ve yenibahar yurt dışından geliyor. Aktarlarda en az 200 çeşit şifalı ot, bir o kadar da baharat yer alıyor. Yıllar içinde yeni türler listeye ekleniyor. Her sene artan çeşitlere son eklenenler arasında çuhaçiçeği, aslanpençesi, karakafesotu yer alıyor. Tarihi Kemeraltı Baharatçısı da şimdi dördüncü kuşak yönetiminde. Dede Mehmet Yaşar, 80-90 yıl kadar önce Bayramyeri'nde, Cicipark'ta açmış ilk dükkanı. Oğlu Osman Yaşar ise askerden dönünce Kestanepazarı'ndaki dükkanı açmış. Hasan Yaşar, dedesinin ve babasının yanında yetişen üçüncü kuşak. Hasan Yaşar da süreç içerisinde oğlu Osman Yaşar'a devrediyor dükkanı.

Hasan Yaşar, yıllar yılı, yakın çevresine şöyle anlattı dükkanlarının ve mesleklerinin sürecini: "Eski mahalledeki Giritliler ve dedemden öğrendiğim bilgileri, okuyup araştırarak ve doğadaki gezintilerle zenginleştirdim. İnsanın şifayı doğada aradığına bir kez daha tanık oldum. Ayırkotu'nun yara kapatıcı özelliği vardır, insanlar onu hayvanlardan almıştır. Hayvanlar yaralandıkları zaman bedenlerini o ota sürerlermiş. Kediler, köpekler ot yediği zaman o ağrıya otun iyi geldiğini biliyorlar. Bizim mesleğimiz, bir elmasa altın işlemek gibi. Altının üstüne elmas işlersin ama elmasın üstüne altın işleyemezsin.

Karaburun, Foça, Ödemiş, Marmaris, Söke ot bakımından çok zengin. Buralarda çokça gezdim. Bazı otları arkadaşlarım toplar bazılarını doğrudan ben toplardım. Güneş ışığı bitkiyi öldürür. Hepsinin gölgede kuruması lazım. Tahta fiçileri babamın zamanından beri değiştirmedik. Tahta, bitkinin kurumasını, küflenmesini önler, daha sağlıklıdır.

Bizim mesleği zevkle yapmak gerekir. Otu verdiğin zaman onun nelere faydalı olduğunu açıklamak zorundasın. Otun canlı olması lazım, kötü kokmaması gerekir. Hangi ot olursa olsun, kokladığın zaman yenecek nitelikte lezzetli bir koku gelmesi lazım. İçinden yemek gelecek. Ona özgü kokusunun olması gerekir. Rengi solmuşsa, sararmışsa, hiç koku gelmezse o ot kullanılmaz, faydalı olmaz."

Güney Kore'nin Cheongju kentinde, "Dün-Bugün" temasıyla açılan sergiye İzmir'den katılan sanatçıların eserleri, büyük beğeni topladı. Kemeraltı'ndaki Eskiiz Sanat Galerisi'nin girişimiyle gerçekleşen sanat buluşmasında kültürel etkileşimin önemine vurgu yapıldı.

İzmir'den Kore'ye Sanat Köprüsü

Kemeraltı'da faaliyetini sürdüren Eskiiz Sanat Galerisi'nin öncülüğünde gerçekleşen Türk - Kore sanat birlikteliği bu kez Kore'nin Cheongju kentinde sanatseverlerle buluştu. Güney Kore'nin önemli kentlerinden Cheongju'daki Neo Art Gallery'de 'Dün-Bugün' başlığı altında açılan sergide, İzmir'den sanatçılar olarak yer alırken Kore'li sanatçılar da etkinliği bizimle birlikte paylaştılar.

Bir süre önce Koreli akademisyen sanatçılarla, İzmir Eskiiz Sanat Galerisinde başlayan kültür-sanat buluşmaları bizleri Koreli sanatçı dostlarımızla bu kez Cheongju kentinde ortak bir sergide buluşturdu. Öncesinde

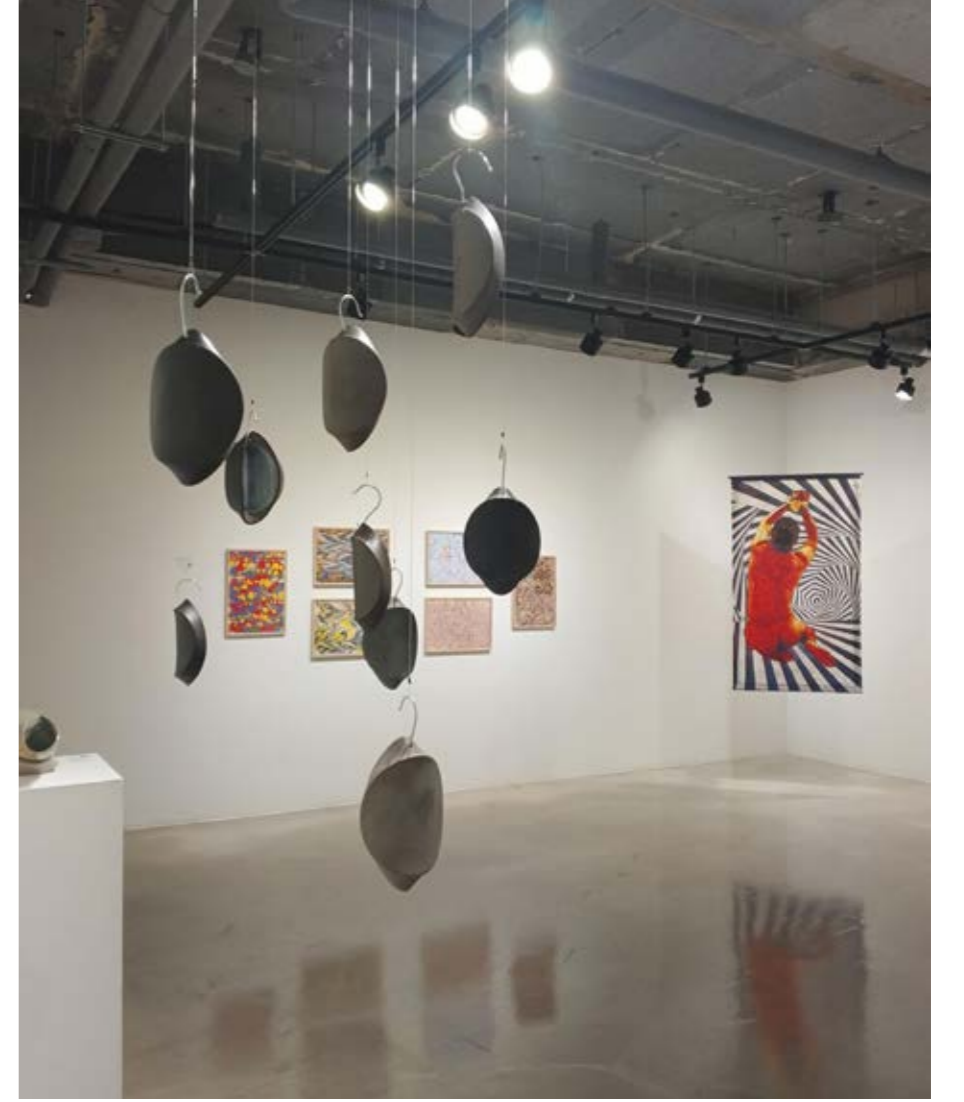

ilk olarak Koreli sanatçı Lee Young Taek, 1 Temmuz'da, "Hidden Melody and Harmony of Time" adlı büyüleyici sergisiyle İzmirli sanatseverlerle buluşmuştu. Bu serginin ardından yine Koreli sanatçılarla buluşmalar, 2. Beyler Sokağı'ndaki Eskiiz Sanat Galerisi'nde, 5 Ağustos'ta, Kyurak Choi'nun 'Stranger Things' adlı sergisiyle devam etti. Bu iki sergi de İzmirli sanatseverlerin yoğun ilgisiyle tamamlandı. Türk ve Koreli sanatçıların kültür sanat buluşmaları etkinliğinin üçüncü ayağı, 11-14 Ağustos tarihleri arasında yine İzmir'de gerçekleştirildi. Koreli ve Türk sanatçılar, canlı performanslarla Eskiiz Sanat Galerisinde buluşarak birlikte ürettikleri, iki ve üç boyutlu eserlerden oluşan yapıtlarını İzmirli sanatseverlerin beğenisine sundular.

TÜRK SANATÇILAR KORE'DE

Kemeraltı'daki Eskiiz Sanat Galerisi ile Kore'nin en eski ve etkin sanat topluluklarından birisi olan Moosim Art Society'in ortaklaşa çalışmaları sonucu Türk sanatçılar olarak bu kez Kore'ye çıkarma yaptık.

Moosim Art Society Galerisi, çoğunluğu Koreli akademisyenlerden oluşan, genç sanatçıları da destekleyen bir organizasyon. Cheongju kentindeki Neo Art isimli büyük bir sanat merkezinde yaptığı sergilerini. Neo Art, birbirinden bağımsız 3 ayrı galeriyi bünyesinde barındırıyor. Ayrıca sanatçıların ve sanatseverlerin toplanıp sohbet edebileceği, birlikte yemek organizasyonları yapabileceği büyük bir cafe ve muhteşem şehir manzaralı bir

teraz var. Tam bir sanat kompleksi burası, adeta sanatçıların buluşma ve birbirinden beslenme alanı haline gelmiş. Her yıl ulusal ve uluslararası sergiler düzenleniyor. Mossim Sanat Topluluğunun düzenlediği, bu yıl 38.'si yapılan Uluslararası Değişim Sergisine Türkiye'den 6 sanatçı davet edildik.

Bu sanatçılar, sırasıyla; Dilşad Atasoy, Emre Aydos, Ergül Karagözoğlu, Merve Aydos, Serdar Yörük, Tevfik Karagözoğlu'ydu. Koreli ve Türk sanatçıların katılımıyla açılan bu büyük sergi, iki ülke arasındaki kültürel birlikteliği ve dostluğu pekiştirecek nitelik taşıyor ve sanatın yarattığı özgüveni bizlere sunuyor.

KÜLTÜREL ETKİLEŞİM

Moosim Art Society Başkanı Kyurak Choi, ortak sergi açılışında yaptığı konuşmada, "Türkiye - Kore sanat birlikteliğinin gelişmesi ve iki ülke sanatçıları arasında kültürel alışverişin başlaması bizi çok sevindiriyor. Bu tür sanat etkinlikleri kültürel diyalogu güçlendirici etkiye sahip" dedi, Türk sanatçıları Kore'de ağırlamaktan ve onlarla ortak bir sergide buluşmaktan dolayı çok mutlu olduklarını belirtti. İki ülke sanatçılarının birlikteliğiyle oluşan sergi, 30 Ekim 2024 tarihinde Cheongju Neo Art Galeride açıldı ve bir ay boyunca izlenimde kaldı. Açılışta, galerinin CEO'su Park, Jeong sik ve Moosim Art Society Başkanı Kyurak Choi'nin yaptığı konuşmaların ardından Türk sanatçılar, sanatseverlere takdim edildi. Daha sonra söz alan akademisyenler bu sergiyle, iki ülke sanatçıları

arasındaki dostluğun pekiştiğini ve bu durumdan çok mutlu olduklarını ifade ettiler. Türk- Kore ortak sanat sergisinin açılmasına öncülük eden İzmir Eskiiz Sanat Galerisi sahibi ve sanatçı Serdar Yörük de böyle bir buluşmaya aracılık etmekten dolayı memnuniyetini belirtti

ve Koreli sanatçılara galerisinin her zaman açık olduğunu, IAAF İzmir Fuarı'nda Koreli sanatçılara, Eskiiz Sanat Galerisi olarak bir alan ayıracıklarını, 12 Koreli sanatçıyı, önümüzdeki mayıs ayında İzmir'de konuk edeceklerini belirtti. Ayrıca bu kültürel buluşmaların Neo Art

Gallery ile ortak sergi projeleriyle devam edeceğini söyledi. Biz Türk sanatçılar olarak sergi dolayısıyla çok sayıda Koreli sanatçıyla, ayrıca onların sanatıyla tanıştık. Şunu da belirtmem gerekiyor ki sergi organizasyonu mükemmel biçimdeydi, hiçbir aksaklığa

yol açılmadı. Yapıtlarımızın yer aldığı kataloglar ise gözlerimizi kamaştırdı. Türk sanatçılar olarak ilgiyle, dostlukla karşılandık, içtenlikle, sevgiyle ağırlandık, unutulmaz anılar ve dostluklarla yurda döndük. Kore basınının da ilgi gösterdiği sergi için yazılanlara

baktığımızda, Türk sanatçıların işlerinin ilgiyle izlenip beğenilmiş olduğuna tanıklık ettik. Biz de, sanatın, ülkeler arası dostluk ve barış köprüsü oluşturmada önemli bir yere sahip olduğunun hiç unutulmaması ve bu kültürel bağların devam etmesi dileğiyle, tüm sanatçılarımızı kutluyoruz.

Biyolojik ömrünü tamamlayan ağaçları yontuyor ve o ağaçların, heykel sanatı aracılığıyla sonsuza kadar yaşamalarını sağlıyor. Sıra dışı sanatçı Şevki Köse, kuru ağaçlara insan hallerini yontarak farklı bir imgelem sunuyor.

Sanat Yaşatır

TRT Haber Dairesi'nde haber kameramanı olarak çalıştığı uzun yıllar boyunca insan hallerini gözledi ve şimdi o gözlediklerini farklı bir formda imgelere döküyor. Doğanın en büyük dönüştürücü ve tasarımcı olduğuna inanıyor. Doğanın biçimlendirdiği insanın, bir diğer doğa unsuru olan ağaçlara yansımaları, heykelleriyle aktarıyor. Bu uğraşını 2006 yılında açtığı heykel atölyesinde ahşaplar, taş yontu ve fonksiyonel alanda ve yanı sıra doğanın bağrında gerçekleştiriyor. Dikildikleri dönemin üzerinden yıllar geçen, yeşilliklerini kuru bir forma bırakan kurumuş ağaçlar üzerine yaptığı çalışmalar fazlasıyla ilgi çekiyor. Şevki Köse'dir sözü edilen sıra dışı sanatçı. Kuruyan ağaçlara yeniden ruh üfleyen bir sanatçı o...

Sıradan olanın ardındakini görmeye çalışıyor. Çalışmalarının çoğunda atıl durumdaki ağaçları kullanıyor. Doğal ömrünü tamamlayan ağaçları seçen

Köse, "Pek çok insan için bir anlam, önem ifade etmeyen ağaç parçalarında hikayeler bularak, onların karakterlerini ortaya çıkarmaya çalışıyorum" diyor. 2006 yılında İzmir'de kurduğu heykel atölyesinde ahşabın yanı sıra ta yontu ve fonksiyonel sanat alanındaki özel tasarım çalışmalarını sürdüren Şevki Köse, özellikle açık alanlardaki ağaç heykel eserleriyle dikkat çekiyor. Çocukluk yıllarından bu yana sanata ve özellikle heykele karşı büyük bir ilgisi olduğunu söyleyen Köse, küçüklük döneminde çakımla ağaçlara şekiller vermeye çalıştığını söyleyerek, "Yıllar içinde okul hayatı, iş hayatı derken bu yolculuktan bir süre uzaklaştım. Yıllarca TRT'de haber kameramanı olarak çalıştım. O zaman da heykel çalışmayı çok istiyordum ama yoğunluktan pek fırsatım olmuyordu. Yaklaşık 20 yıl önce bir atölye kurmaya karar verdim. Küçük bir atölye yaptım ve çalışmalarına başladım" diyor.

Deniz kenarında bulduğu 'drift wood' denilen ağaç parçalarının her dönem ilgisini çektiğini aktaran Köse, "Süreç içinde onlardan heykeller yapmaya başladım. Her şeyi ve herkesi şekillendiren en büyük heykeltıraş doğadır. O nedenle bu eserlerimi doğayla yaptığım ortak çalışmaların bir ürünü olarak görüyorum. Atölye, zamanla hem kendi çalışmalarımı yürüttüğüm hem de öğrendiklerimi başkalarıyla paylaştığım bir alana dönüştü. Workshoplar yapıyorum. Ağaca dokunmayı özleyen, ahşap oyma ve heykele

ilgi duyanlara dersler veriyorum. Atölye çalışmalarının dışında açık alanlarda daha büyük boyutta heykeller yapıyorum" diyor.

YOLCULUK

"Yaratım sürecinin bir yolculuk olduğunu düşünürüm" diyen Köse şunları söylüyor: "Yolda olmayı hedefe varmaktan daha değerli

buluyorum. Üzerinde çalıştığım ağaçların hikayesi de yolculuğun başlangıcı aslında. İş hayatında çok değişik ortamlarda bulunma fırsatım oldu. Her zaman bu ortamlarda karşılaştığım insanların yüzlerine çok dikkat ettim. Çünkü insanların yüzünde hikaye vardır, karakterler vardır, düşünceler, üzüntüler, sevinçler, yaşanmışlıklar vardır.

Yani anlatılmayı bekleyen hikayeler vardır. İşte ben de yaptığım çalışmalarda, ağacın üzerindeki fazlalıkları kaldırıp içindeki karakteri ortaya çıkartarak yüzleşmeye çalışıyorum. Bahsettiğim yolculuk bu...”

Çalışmalarında çoğunlukla atıl durumdaki ağaç parçalarını kullanan Şevki Köse, “Özellikle doğal ömrünü tamamlamış ağaçları tercih

ediyorum. Yani birçok insan için hiçbir anlam, önem ifade etmeyecek değersiz görülen ağaç parçalarında hikayeler bularak onların karakterlerini ortaya çıkarmaya çalışıyorum. Amacım, sıradan olanın arkasındakini görmeye çalışmak. İkinci bir şans vermek, önemsiz, değersiz gibi görünen bir objeyi değerli hale getirmek ya da onun içindeki değeri ortaya çıkarabilmek diyelim.

Bu, ağaç heykel için geçerli olduğu kadar insan için de geçerli” diyor.

GÖRÜNENİN ÖTESİ

Ürettiği eserlerini sergiler aracılığıyla sanatseverlerle buluşturan Şevki Köse, geçtiğimiz yaz aylarında Urla Köstem Zeytinyağı Müzesi’nde açtığı, “Ölmez Ağacın Gölgesinde, SURETLER” adlı heykel sergisini aktardı. Sergisini, “Bereketin, bilgeliğin ve barışın simgesi zeytin ağacının esin kaynağı olduğu sergideki yapıtlar ile görünenin ötesinde bir yolculuk gerçekleştirdik” diyor. Günümüz bilim, sanat ve felsefenin temellerinin zeytin ağacının gölgesinde atıldığına dikkat çeken Köse şunları söylüyor: “Homeros’un İlyada’sında, ‘Herkes aidi ve kimseye aidi değilim. Sen gelmeden önce buradaydım ve sen gittikten sonra

da burada olacağım...’ dizeleri Urla’daki sergimizin ana temasını oluşturdu. Zeytin ağacı bilgeliği, ölümsüzlüğü, dayanıklılığı, dokusu, gövdesindeki formlarıyla da kendisine hayran bırakıyor”. Antik Dönem’de felsefe okullarının zeytin bahçelerinde kurulduğunu hatırlatan Şevki Köse, zeytin bahçelerinin doğal bir parçası olan mermer ve özel taşlardan oluşan eserleri de Urla’daki sergide yansıttıklarını söyleyerek, “Benim çalışmalarım da hayatıma da doğa ve doğanın ritmi yön veriyor. Yüzlerce yıllık tecrübe, yaşanmışlık, doğanın bilgeliği var taşta, ağaçta. Ağacın, taşın içinde var olana, onun ‘Derin’ine ulaşmak, onda var olanı ortaya çıkarmak, gördüklerimi paylaşmak benim yolculuğum. Doğa ile uyum sağlayarak, sürdürülebilir sanat anlayışıyla yol alıyorum. Bu aşamada en sık yararlandığım formlar, doğadaki ömrünü tamamlamış ağaçlar ve taşlar oluyor.

AÇIK ALAN HEYKELLERİ

Şevki Köse, Aydın’da 1954 yılında dönemin Başbakanı Adnan Menderes’in girişimleriyle kurulan ve günümüzde kent merkezinde büyük bir yeşil alana dönüştürülen 117 dönümlük Aydın Tekstil Fabrikası alanında, biyolojik ömrünü tamamlamış kuru ağaçları heykel formuna bürüdü.

Alanda yer alan çam ağaçlarından soyut ve figüratif eserler yaratan Şevki Köse, “Bu ağaçların her birinde doğanın bilgeliği, yaşanmışlık ve tarih var. Bunu ortaya çıkardığım, geçmişi bugün ile buluşturduğum için mutluyum. Yaptığım heykeller, doğanın ve yaşamın içinde var olmaya devam

edecek. Sanatın hayatın içinde olması gerektiğine inanıyorum” diyor.

PAYIDAR

Sıra dışı heykel sanatçısı Şevki Köse, son olarak Ayvalık'ta farklı bir çalışmaya imza attı. Cumhuriyet'in 101. Yılı kapsamında, "Payidar" adını verdiği eserini sanatseverlerle buluşturan sanatçı, çalışmasıyla büyük beğeni aldı. Cumhuriyet ile yaşıt 100 yıllık zeytin ağacında biçim bulan Piyadar adlı eser, mücadeleyi,

birlikteliği ve ölümsüzlüğü sembolize eder nitelikte. Zeytin ağacının dayanıklılığı ve bilgeliğinden ilham aldığı söyleyen Şevki Köse, "Heykelin gövdesindeki yüzler, geçmişte ve günümüzde bu topraklarda yaşayan halkı ve gelecek kuşakları ifade ediyor. Eser, gövdede yer alan yüzlerin üzerinde yükselen

Atatürk portresiyle tamamlanıyor. Ölmez ağaçtan var olan eser, Ata'mızın düşünce ve ideallerinin sonsuza kadar süreceği ve Cumhuriyet'in ilelebet 'Payidar' kalacağı fikriyle biçimlendi" görüşlerine yer verdi.

Adı Bilge Nur Yılmaz. Genç bir Türk kıızı. Bir ayağı İzmir ile Bodrum'da, bir ayağı Londra'da. Tutkusu müzik. Gitar çalıyor, şarkı söylüyor. Kısa süreliğine de olsa İzmir'e geldiğinde fırsat yarattık, müzisyenliği üzerine keyifli bir söyleşi yaptık.

Müzik Tutkusu

“Müziğimde kendimi nereye ait hissettiğimi çözene kadar şarkı yazmaya devam edeceğim.”

Merhaba Bilge. Öncelikle İzmir'e, konuk olarak hoş geldin. Müzisyenliğini konuşmak istiyorum seninle. Müzisyen kimliğiyle, 'Tendertwin' adıyla İngiliz müzikseverlerin karşısındasın. Tendertwin'in sözlük anlamı 'Narin ikiz'. Bu ad nereden kaynaklanıyor? Buradan başlayalım.

Evet, adın anlamı 'Narin ikiz'. Öncelikle doğrusu şu ki, ikizim yok. Adım Bilge'den ayrı bir karakter düşünmeye çalıştığım bir dönemim var. Philadelphia'da, bir sergi açılışının girişinde, performans sanatı olarak insanlar hakkında, daktilosuyla, 5 dolar karşılığında, ayaküstü kısa şiirler yazan bir adam vardı. Kendisine yaklaşıp, “şiir değil ama bir mahlas önerini alırım,” dedim.

Burcumu, ardından da bir iki soru sordu. Tendertwin adının doğuşu o daktilo performansı yapan adam sayesinde oldu.

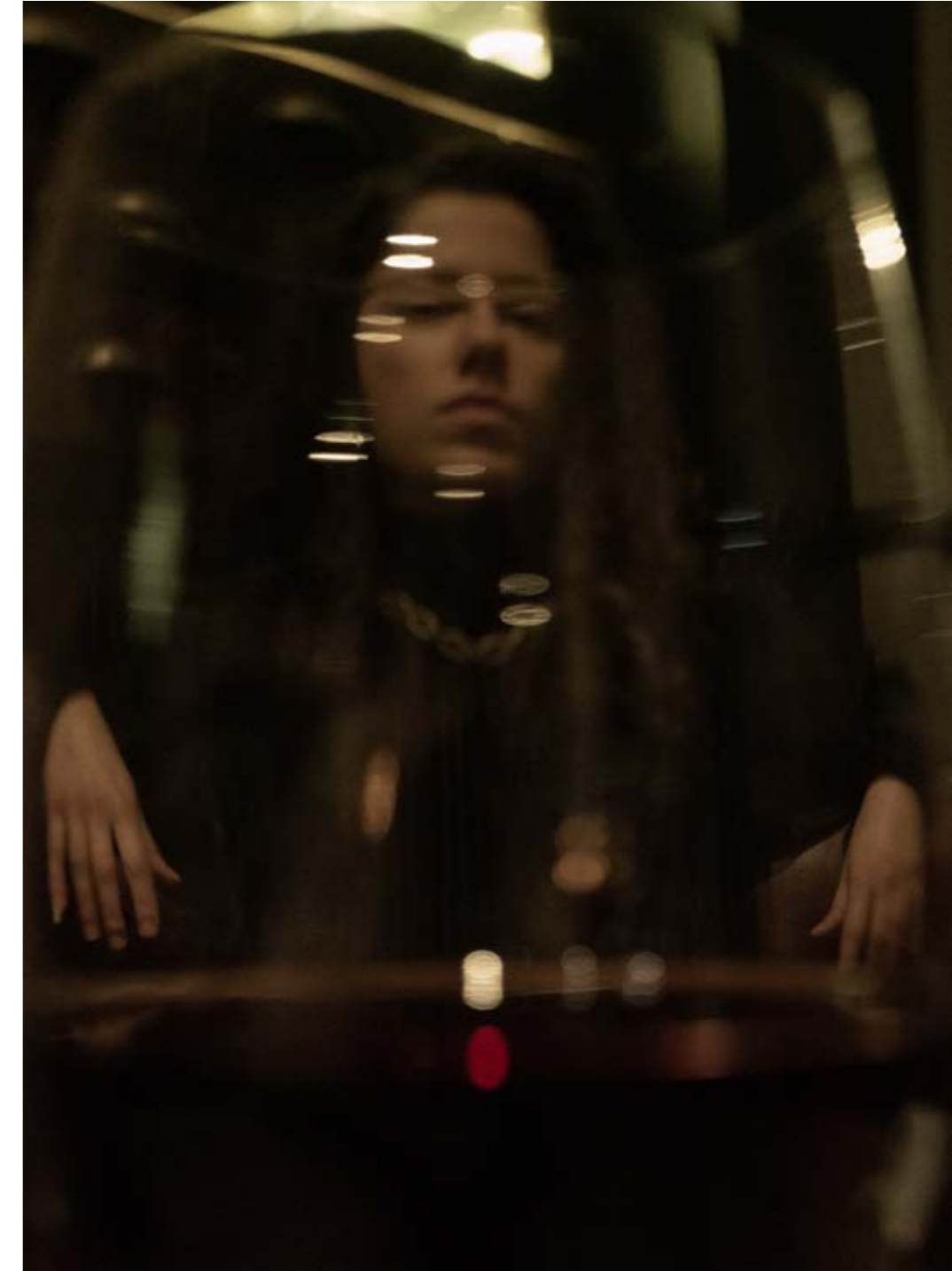
Çok gençsin. Müzikte son derece iddialısın, şu anda Londra'da müzikle yatıp müzikle kalkıyorsun ve geçtiğimiz Temmuz ayında yine Londra'da bir albüm çıkarttın. Bu müzisyenlik sürecini özetler, albümün hakkında bilgi verir misin? Daha önce yayımlanmış albümlerin var mı?

Bu kısa albümün adı Ship Argo. Ship Argo, ismini, Rodoslu Apollonius'un yazdığı Argonautica'daki mitolojik gemiden alır ve bunun denizlerde yelken açan ilk gemi olduğu söylenir. Yapıldığı odunun kendisi ona kendi kehanetlerini üretme gibi büyülü güçler kazandırmış. Bu şarkılar benim gemim gibi— hepsi beni taşıyan ve hareket halindeyken beni güvende tutan vasıtalar. Daha önce bağımsız olarak birkaç tekli yayınlamıştım fakat bu ilk defa bu kadar şarkının bir araya gelmiş hali. Londra'ya yaklaşık iki sene önce kalıcı olarak yerleştim, öncesinde bir flört dönemimiz olmuştu ama. Yüksek lisans için İngiltere'ye yolumu buldum, buradaki bağlantılarım yapmak istediğim müzik açısından beni besledi. Pek çok harika müzisyenle tanıştım, çala söyleye beraber çalışmak istediğim insanlarla yolum kesişti ve bu birliktelikle üretmeye devam ediyorum. Beraber çaldığım grubun çoğunu burada mensubu olmaya seçtiğim Roundhouse Müzik Kolektifi ve Roundhouse Resident Artist programından tanıyorum.

Müzisyen olmaya kaç yaşında ve nasıl karar verdin? Ailen kararını nasıl karşıladı?

Kararı, ciddiyeti tam olarak hangi noktada şekillendi emin değilim ama kendimi bildim bileli müziğe aşık olduğumu biliyorum. 5-6 yaşında okulda öğrendiğim veya dinlediğim CD'lerdeki her şarkının sözlerini ezbere mırıldandığımı ailemden duyarım. 11 yaşında elime terk edilmiş bir gitar geçti— internet çocuğu

olduğumdan YouTube'a daldım ve öğrenebildiğim her şeyi öğrendim. 18 yaşına geldiğimde bunu bir kariyere dönüştürme fikirleri aklımda dönüyordu. Ailem için çok kolay kabul edilebilir bir şey değildi tabii ki. Notlarım da fena olmadığından, benim için hep daha klasik planları olduğunu düşünüyorum. Benim öyle planları hiç çekici bulmadığımı da hatırlıyorum. Belki finansal olarak hiç sıkıntısı olmayan aileler dışında her ailenin

böyle bir karara benzer tepki verebileceğini hayal edebiliyorum, özellikle Türkiye’de. Sanat, hiçbir ülkede çok güvenilir bir ekme teknesi değil tabii ki, ama özellikle benim jenerasyonum için Türkiye’deki fon ve kültürel destek eksikliği ciddi bir mesele. Klasik müzik biraz daha istisna, orada donör kanalları biraz daha farklı işleyebiliyor. Öte yandan ‘müziyen’ olmanın enteresan bir sosyal imajı da var — sanki karıncayla ağustos böceği hikâyesindeki tüm yaz yatıp şarkı söyleyen karaktermişsiniz gibi. Şarkı söylemek de iş miymiş? Boş gezmekle eş değil miymiş?

İngilizceden bile baksanız, ‘çalmak’ ve ‘oyunmak’ (play) aynı kelime. Asıl bu kadar mühim bir hayat kanalında kendini var etmeye çalışmanın nasıl her şeyden çok daha emek gerektiren bir ‘iş’ olduğunu bilen bilir. Bilmeyen de öğrenir umarım.

Müziğinin türü hakkında bilgi verir misin?

Janr olarak belki ‘alternatif folk’ denebilir. Araya katılmış caz ve rock da duyarsınız belki. ‘Folk’ aslında ham çevirisiyle ‘halk’ müziği. Bana göre halk müziği hikâye anlatır. Bu açıdan

bakıldığında halk müziği statik değil. Halk müziği, halkın yarattığı müzik, doğal olarak her çağ ile evriliyor. Zamanında halkların hareket kabiliyeti coğrafyalarına bağlı kaldığı için çok daha homojen ve monokültürel bir halk müziği üretilebilmiş fakat dünyanın şu anki vaziyetinde halklar git gide daha da heterojen bir halde. Kimin nereli olduğu, nereye ait hissettiği, kimin ve nerenin hikâyesini anlattığı gittikçe daha da bulanıklaşıyor. Benim bu çerçevede yapabileceğim tek şey o karma halkın bir parçası olarak bireysel hikâyemi anlatmaya

çalışmak. Bunu anlatırken araya kulağıma hoş gelen ve yolumun keşiştiği enstrümanları katmak. ‘Singer-songwriter’ da uygun bi kutu, şarkı ozanı, gibi.

Seninle yapılmış röportajlardan birinde okudum. Yolculukları çok seviyorsun. “Bilge’nin yollarda olmadığı zaman yok gibi,” diyorsun. Hep başka yerlerde olma isteği sende ağır basıyor. Bu konudaki düşünceni de şöyle aktarıyorsun: “Yolculuk sırasında aklımızın en berrak olduğunu düşünüyorum. Aklımız, yolculuklarda yolun hengamesiyle meşgul ama

bir yandan da durmadan düşünüyor.” Hatta yine şarkılarından hareketle bir başka zamanda, bir başka yayımda şu satırlar yazılmış seninle ilgili olarak: “Tendertwin, şehirler arasında bölünmüş bir ruhun ve isteyerek parçalara ayrılmış bir kalbin sesli bir günlüğü gibi...” Şarkılarını bu yolculuklarında mı yazıyorsun ya da yolculuklar mı sana şarkılarını yazdırıyor?

İkisi de! Hareket iyileştirir.

Yaşının hayli genç olduğunu söyledim ama şarkılarının sözlerine baktığımızda karşımıza hayli olgun, yaşam ile sorunları olan bir Müzisyen Bilge çıkıyor. Şarkılarında felsefe var, dersem yanılmam, değil mi? Ne anlatıyorsun?

Her insanın yarattığı işte felsefe olduğunu söylemek yanlış olmaz eminim. Düşündüğümüz her an varız. Anlattığım çoğu zaman bana da bir gizem. Bazen ne anlattığımı şarkı bitene kadar, bazen şarkı bitip elli kere sahnede söylenene kadar ben de anlamıyorum. Belki yaratıcı

süreci bu kadar çekici ve büyüleyici yapan da bu, kendi ajandası var. Bu sürecin sonucunun hepimiz için biraz rahatsız, kaşınan, dertli, karmaşık bir yerden geldiğine inanıyorum. Peki, benim derdim ne? Onu çözmeye çalışmak hiç bitmeyen bir vazife.

Müzikseverler, şarkılarını dinlediklerinde, müziğini katmanlı vokal armoniler eşliğinde folk ve avant-pop türlerin karışımıyla karşılaştıklarının ayırdına

varıyorlar. Özellikle seni besleyen folkun kaynağını sormak istiyorum. Bunu anlatır mısın?

İngiliz ve Amerikan 'folk', gitar müziği enstrümanımı öğrenirken benim için önemli bir kılavuzdu. Nick Drake, Jackson C. Frank, Karen Dalton, Vashti Bunyan, Sibylle Baier gibi 60'ların folk canlanmasından döneminden sanatçıların melankolisi ilk keşfettiğimde bana çok dokundu ve onların gitar tekniklerine

ve hikâye anlatıcılıklarına çekildim. Öte yandan 2000'lerin aynı coğrafyalardaki bağımsız sahnesinin o hikâye anlatıcılığını modern hikâyeler ve enstrümanlarla yorumlamalarını da 'folk' kategorisine sokuyorum. Böylece daha Neutral Milk Hotel, Diane Cluck, Elliott Smith gibi isimlerden bahsedebiliyoruz. Belki 'folk' konusunda en belirgin ilhamlar bunlar. Fakat endüstrinin kategorizasyonundan biraz uzaklaşırsak, beni (ve şüphesiz tüm bu sanatçıları)

besleyen folk bambaşka bir pagan kaynağa sahip. İçimde dağdan taştan, sudan ve topraktan, onların yazdığımız şiirleri geçirenliğinden ilham alan, yüzyıllar boyu anlatılan o kaşını ve dertle bağdaşan bir gezgin var muhtemelen. Bu hisse daha çok işin vokal kısmında bağlanıyorum. Kafkaslardan, Anadolu'dan, Balkanlardan, ortaçağın Akdeniz müziğinden, bazen kuzey Avrupa'dan bile bana dokunan ve müziğe dolanan, tarifi zor bir sezgisel duygu var.

Folk konusuna girmişken müziğin aile yaşamındaki yerini merak ediyorum elbet. Anaokulundan eve döndüğünde sürekli şarkılar uyduran minik bir kız çocuğusun. Bu arada evin müzik setinden sürekli klasik müzik sesleri yükseliyor. Ve bu klasikler Rus klasikleri ağırlıklı olarak. Baban ise bağlama çalıyor, ablan türkülerle kendisine eşlik ediyor. Bu süreç senin müzisyenliğinin temelini oluşturuyor olsa gerek. Bu bölümü biraz özetler misin?

Tam anlattığın gibi aslında. O dönemlerde çok farkında değildim tabii ki ama babam ve ablamın düetlerinin müzikal bilinçaltımda büyük bir yeri olmalı. Geriye baktığımda sık çaldıkları Yemen Türküsü, Yeşil Ördek, Kara Tren gibi türkülerin çoğunun öz bir hüznü barındıran parçalar olduğunu fark ediyorum. Sanki hep hiç gelmeyecek bir şeyi bekliyor gibi.

Orkestral olarak belli başlı bestecilerin CD'lerinden bir koleksiyonumuz olduğunu hatırlıyorum. 2005 Brits Ödülleri'nden seçkilerin olduğu bir albüm. Müzik setinin başından

ayrılmazdım, benim için o metal parlak dönen objelerle geçirdiğim vakitler leziz bir ritüeldi.

Sanırım ilk enstrümanın bir gitar. Bir gün eski bir otele terkedilmiş bir gitar buluyorsun. Sahibi ortaya çıkmayınca da eve götürüyorsun. Yani, müzik bir yanıyla da böyle ayağına dolaşiyor. Gitarınla çalıyor ve şarkılar söylüyorsun, hem de İngilizce şarkılar. Müziğinde merkez üs olarak Londra'yı seçmekte bunun etkisi var mı?

Biraz da gitar beni buluyor. O yıllarda duyduğum şarkıları dinleye izleye çalmaya çalışırdım ve evet, Londra'nın hayalimdeki resimde yeri büyüktü. Birleşik Krallık'tan Ben Howard, Laura Marling, Fionn Regan, Johnny Flynn gibi gitar konusunda 50'lerin 60'ların tekniğini yenileyerek sunan heyecan verici bir ekolün parçalarına rast geliyordum.

Yine kullandığın Tendertwin adına gelmek istiyorum yani İkiz... İkiz olarak ikizinin sorumluluklarını sen taşımamayı yeğliyorsun. Bağımsız olmak istiyorsun. Özgür bir ruhla sonuna değin yaşamak istiyorsun. Bu çerçevede özgür müzisyen olmak İngiltere'de kolay mı? Türkiye'de müziğini icra etmen söz konusu olursa, buna ilişkin neler söylersin?

Bağımsız bir müzisyen olmak dünyanın hiçbir yerinde çok kolay değil. Sanatsal olarak çok daha özgür olabiliyorum tabii ki, fakat müziğin üretiminin de tüketiminin de teknolojik olarak kolaylaşması her şeyin farklı işlenmesine sebep oluyor. Dijitalde bedava veya çok cüzi miktarlarla edinebildiğimiz müziğin sanatçıya kuruş kuruş dönmesi gibi bir mesele var. Finansal olarak çoğu sanatçı bu tarz

kayguların limitine takılabiliyor. Yaratıcı taraftan bakarsak, aynı teknolojinin müzikal açıdan hayal gücünün sınırlarını kaldırdığını söyleyebiliriz — üretirken sonsuz seçenek, sonsuz ses var palette. Bu fena bir illüzyon ama, çünkü ne kadar çok seçeneğin varsa bir şeyi başlayıp bitirmek o kadar zorlaşıyor. O yüzden ben yaratıcı alanda bağımsızlığın içinde kısıtlamaların taraftarıyım aslında.

Ode to the Past adlı bir şarkın var. Bu şarkının çıkış noktasının, kötü bir Pablo Neruda çevirisi kitabının kıvrılmış sayfasından bir gecede tamamlanan bir fikirden yola çıkma olduğunu söylüyorsun. Şarkılarını böyle anlık dilimlerde mi yazıyorsun? Triangles adlı şarkın da öyle örneğin. Philadelphhia'nın banliyösünde bir öğrenci odasında doğuyor, İstanbul'da gelişme gösteriyor, Londra'da tamamlanıyor. Şarkılarının doğuşundaki nirengi noktalarına ilişkin ipuçlarını senden öğrenelim.

Yine üniversitedeki öğrenci odamda olsam gerek, ev arkadaşımın salonda duran Pablo Neruda kitabıyla vakit geçiriyordum. 'Odes' koleksiyonun içinde Neruda'nın çeşit çeşit objeye veya kavrama yazdığı kasideler var. Vazoya, üzüm, güneşe — benim takıldığım da, geçmişe. Neruda'nın hüznü maskeleyen oyunbaz bir tarzı var şiirde — benim 'geçmişe övgü'mde de kırgın, fakat kendine gülen bir hikâye var. Geçmiş hep daha iyi hatırlarız ya, hakikaten öyle miydi?

Şarkılarında insanlık hallerinin ötesinde coğrafyaların etkisi nedir? Londra'mı seni daha çok etkiliyor, İstanbul mu, sıklıkla gelip kaldığın Bodrum mu?

Hem üçü, hem hiçbiri. Coğrafya insanından bağımsız halde anlamını yitiren bir şeydir ya. Benim yazmak için kaçtığım yer kaburgamın içinde, oraya varmak için hangi şehirden transit yapmak gerekirse. Londra, özellikle uluslararası sanat çevresi ve bağımsız müzik sahnesi açısından çok besleyici bir şehir. Hem teknik olarak gelişimime hem de ilham kaynağıma büyük katkısı var. Öte yandan, İstanbul'un karmaşasının enteresan bir aidiyet duygusu var: herkesin ve kimsenin şehri gibi. Bodrum'un inzivası içime ve denize dönüp olan biteni şarkıya işleyebildiğim bir model.

Müziğinde tekrarları, döngüsel olanı, armoniyi bir desen olarak temel alıyorsun. Çok seslilik, koro ve enstrümanlar şarkılarının zengin unsurları. Müziğinde kendini nereye ait hissediyorsun?

Muhtemelen bunu çözene kadar şarkı yazmaya devam edeceğim. **Gençliğine ters orantılı farklı sanat disiplinlerinden ünlü sanal arkadaşların var. Benim de öyle olduğu için seni daha iyi anlayabileceğimi düşünüyorum. Örneğin, toplumsal açmazlarımızda Aziz Nesin ile sürekli konuşur, durumları ona rapor ederim. Katalanların ünlü Mimarı Gaudi'yi öykülerim aracılığıyla bizim İzmir'e getirir, dolaştırırım. Fotoğrafçı Yousuf Karsh'ın siyah beyaz portreleri sürekli gözümün önündedir. Senin bildiğim böyle birkaç**

arkadaşın; David Bowie, Milan Kundera, T.S. Eliot, Klimt. Sen sayar mısın? Ve bu dostluklar seni nasıl besliyor, anlatır mısın?

David Bowie'nin müzikal özgürlüğü ve sınırları zorlaması, her zaman ilham aldığım bir şey. Milan Kundera'nın yakaladığı nüktedan varoluşsal kaygılar ve derinlik iyi bir rehber. T.S. Eliot'un zaman-mekan algısıyla oynayan anlatımı sık hissettiğim temel aidiyetsizliği ve anlamsızlığı barındırıyor. Klimt'in renkleri ve yüzleri rüyalarımı süsler, kelimelere ihtiyaç yok!

Müzisyen olarak Türkiye'de ne ölçüde tanınıyorsun?

Kalben gibi sanatçılarla aynı sahneyi paylaşmak ve bazı festivallerde yer almak, Türkiye'deki müzikseverlerle bağlantı kurmamı sağladı. Ancak müzik kariyerimin büyük bir kısmı Londra'da şekilleniyor. Türkiye'de bağımsız müzik sahnesinin daha sınırlı olduğunu söyleyebilirim, ancak bu da farklı bir meydan okuma ve keşif alanı yaratıyor.

Müzisyen olarak bundan sonraki hedeflerin hakkında bilgi verir misin?

Bu yıl bir LP (uzun albüm) üzerine çalışıyorum. Bu albümde farklı enstrümanları daha fazla keşfetmeyi planlıyorum. Aynı zamanda uluslararası turneler ve festivallerde daha fazla yer almak, farklı coğrafyalardan müzisyenlerle işbirlikleri kurmak da önceliklerim arasında. Yeni hikâyeler anlatmak gerek!

Butik müzelerimiz, kültürel içerikli etkinliklerle çekim merkezi olmayı sürdürüyor.

Müze Söyleşileri

Butik müzelerimizde başladığımız, “Müzelerimiz ve Kültür Söyleşileri” temalı etkinliklerde birbirinden ilgi çekici konular, yetkin isimler tarafından katılımcılara aktarılıyor. Etkinlikler dizisinin ilki Alsancak'ta yer alan Necdet Alpar Mask Müzesi'nde gerçekleştirildi. İki bölümden oluşan söyleşinin konu başlıkları, ‘Sanat Müzeleri’ ile ‘İklim Krizi Gerçeği ve Müzelerin Güncel Tartışmadaki Yeri’ oldu. Söyleşinin ilk bölümünde Dokuz Eylül Üniversitesi Resim İş Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sibel Almelek, sanat müzeleri hakkında katılımcılara sunum yaptı. Sanat müzelerinin içerik açısından tarihsel gelişiminin yanı sıra mimari değişiminin de zaman içinde geliştiğini dile getiren Prof. Dr. Almelek,

“Müzeler, kültürel yaşamın temel unsurlarıdır. Sanat müzeleri, diğer birçok çeşit müze arasında en köklü geleneğe sahip ortamlardır. Bu müzeler, koleksiyonları, tasarımları, müzecilik stratejileri, konuları ve temsil ettikleri değerlerle kapsamlı bir tarihsel ve güncel birer araştırma konusudur” diyerek dünyanın farklı bölgelerindeki sanat müzesi olgusunu örnekleriyle aktardı. Etkinliğin ikinci bölümünde ise Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Resim İş Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ezgi Tokdil, ‘İklim Krizi Gerçeği ve Müzelerin Güncel Tartışmadaki Yeri’ konulu sunum gerçekleştirdi. Giderek dünyayı etkisi altına alan iklim krizine dikkat çekmek amacıyla müzelerde yapılan iklim protestolarını mercek altına alan Doç. Dr. Tokdil, iklim aktivistlerinin kültür

kurumlarının halka karşı sahip olduğu sorumluluğu vurgulamak amacıyla protestolarını müze ve galerilerde yaptıklarını belirtti. Doç. Dr. Tokdil, “Günümüzde iklim krizi gerçeği her alanda olduğu gibi müze ve müzecilik

alanında da çok etkili. Aktivistler protestolarını müze ve galerilerde yaparak belirli bir izleyici kitlesini hedef alıyorlar. Basına yansıyan eylem olduğu için de toplumsal farkındalık yaratmayı amaçlıyorlar” dedi.

HAYATIN ORTA NOKTASI

Yazar, stand-up'çı, sanatçı ve halkla ilişkiler uzmanı Benan Bilek, ilk romanı "Punta-Bir Meyhanenin Romanı"nda, "hayatı tırmalayan kadınlar"ı ön plana çıkararak hayatın temsilini bir mekâna taşıyor.

çocuk büyüten kadının hayat galesinin sadece bundan ibaret olduğunu zannedebiliriz. Ya da kemanına, kanununa, mutfağına sınıksız tutunanların hayat çizgilerinin hep böyle akacağını... Ama hepsi, hayatlarının iki noktası arasında bir yerde, Punta Meyhanesi'nde sıkışıp kalır ve olaylar gelişir. İzmir'in çok renkli, çok kültürlü, bazen eğlenceli bazen kirli semti Alsancak'ın, Rumlardan kalma eski adını nam bellemiş bu mekânda olup bitiyor her şey. Kitapçısıyla, barlarıyla semt sokakları da ara ara sahneye çıkıyor. Punta, sanki yazar Benan Bilek'in romanı değil de Alsancak'ta gerçek bir meyhane. İşletmecisi Asuman, hayat karşısında dimdik durma rolünü üstlenmiş, yalnızlaştıkça güçlenmiş, kızını da o yalnızlıktan doğurmuş bir kadın.

Bambaşka yerlerde başlayıp birbirine değmeden bambaşka yerlere akacak sandığımız hikâyeler, çoğu zaman kesişir. Hayatın bir orta noktası her zaman vardır. Annesinin kendisine proje gibi hazırladığı hayatı Amerika'da steril steril yaşayan genç kadının, hep orada kalacağını zannedebiliriz. Meyhane sahibi annesinin, mekânına gözü gibi bakmaya devam edeceğini zannedebiliriz. Küçük kızıyla ve annesiyle yaşayan, babasız

Roman; Asuman, onun mekânı Punta Meyhanesi, kızı Katre ve mekânın müdavimi dört kadın Selda, Leto, Pelin ve Gamze çevresinde örülüyor. Mutfakta ve serviste çalışanlar, hanendeler, sazandeler de hikâyeleriyle onlara eşlik ediyor. Hatta İzmir mutfağı da sık sık sahneye giriyor, yazar romanın sonunda, kitapta geçen mezelerin tariflerinden okuru mahrum etmiyor. Benan Bilek'in tabiriyle

"hayatı tırmalayan kadınların" ön planda olduğu Punta, içinde arkadaşlığı, anneliği, kız kardeşliği, sevgililiği, aşkı, kıskançlığı, yalnızlığı taşıyan bir roman. Elbet bunlar hayatın çok eski temaları. Tıpkı mitoloji gibi. Zaten roman da insanlığın ortak mirası mitolojik karakterlere Elektra'yla, Sisyphos'la, Odisseus'le selam duruyor. Arka kapakta şöyle diyor zaten: "Punta hepimizin evi. Kendimizden bile sakladıklarımızın ayan beyan olduğu bilinçaltı. Yediğimiz, içtiğimiz, sevdiğimiz, sevdiğimizimiz, korunaklı hissettiğimiz yer. Benan Bilek, yazısını psikolojiyle, sosyolojiyle, felsefeyle güçlendiriyor. Üstelik bize kahkahalar attıran bir üslupla."

Yediveren Yayınları tarafından yayımlanan "Punta-Bir Meyhanenin Romanı", yazar, stand-up'çı, sanatçı ve İzmir'de halkla ilişkiler sektörüne uzun yıllar emek veren iletişimci Benan Bilek'in ilk romanı. Yazarın Gece Tuşları, Duvarlar Şahit, Çin Çin Çini Mini Hanım adlı öykü kitapları da bulunuyor. Türkiye'nin, seyircisi kadınlar olan ilk ve tek kadın stand-up gösterilerini yazıp sahneleyen Benan Bilek, çinileri ve el sanatları ürünü elekleriyle sanatına devam ediyor.

Konaklılar artık

Mutluluk Kahvesi'nde Buluşuyor

TARİHİ ABACIOĞLU HAN
Kemeraltı Çarşısı, Abacıoğlu Hanı,
Güneş Mahallesi,
Anafartalar Caddesi,
No: 226 Konak

GÜNEŞLİ MAHALLESİ
Dr. Saadettin Yağdırın Spor
Tesisleri Bahçesi, Güneşli Mahallesi,
520/2 Sokak, No:19
Yağhaneler Konak

TOROS
SOSYAL YAŞAM TESİSİ
Ulubatlı Mahallesi
2737 Sok. No:40

HER ŞEY MUTLU BİR KONAK İÇİN!

Mimar
NİLUFER
ÇINARLI
MUTLU
Konak Belediye Başkanı

2025

Mutlu

Yollar

KONAK

KONAK BELEDİYESİ

Mimar
NİLÜFER
ÇINARLI
MUTLU

Konak Belediye Başkanı